

LA REVISTA

IES SANTA COLOMA DE FARNERS

2n TRIMESTRE 2014-2015

Índex

Opinió	
No parlarem de sexe	3
El cànon per còpia privada i la Llei de Propietat Intel·lectual Sergi Urzay	5
Màquines infernals Joan Boada (Hacker)	6
Per què? Sergi Calduch	7
Cossos no-normatius Farners Fontanils	7
Espai de ciència	
El test de Turing Jordi Serra	8
Espai de creació	
Declaració d'intencions Sergi Urzay	9
The English Corner	
Joan Riera i Gubau Oriol Verdú	10
A mountain horror story Àlex Gras	10
The day of my death Maria Calduch	10
Suzanne always used to play with Mollie Joan Tàssies	11
Espai d'història	
Els segadors, un himne amb origen eròtic Maria Cufí	11
Un altre món és possible. Una altra política és possible Andreu Vinyals	12
La crisi ucraïnesa i la caixa de Pandora. Unes petites claus històriques Joan Pubill	14
Llocs per descobrir	
On els extrems s'uneixen Enric González	15
I si en fem una pel·lícula?	
El millor ballester del món Elvis Mallorquí	18
Espai de cinema	
The 87th Academy Awards Enric González	20
La setmana que vaig néixer	
La setmana que vaig néixer	21
Entreteniments	
Sudoku Arnau Restudis	26
Elemental (o no?) Arnau Restudis	26
Joc de taula? Arnau Restudis	26

LA REVISTA - 2n Trimestre curs 2014-2015 - Santa Coloma de Farners
 Correu electrònic: revistaessantacoloma@gmail.com
 Edita: Institut de Santa Coloma de Farners
 Imprimeix: AG Cantalozella
 Dipòsit Legal: GI-242/2009

Equip de Redacció

Maria Cufí
 Arnau Restudis
 Enric González
 Farners Fontanils
 Meritxell Novillo

Portada:

Adrià Expòsit

Coordinació de biblioteca

Sylvia Barragan
 Ramon Llorens

Bústia de col·laboracions

Podeu fer-nos arribar els suggeriments, col·laboracions, articles, cartes... a coordinació de biblioteca o a algun membre del Consell de Redacció.

Opinió

No parlarem de sexe

En aquest espai no parlarem de sexe. Ni us proposarem una reflexió sobre el tracte diferenciat que es dona, encara, a la dona en tants àmbits de la nostra societat. No es tracta de posar en dubte, ni òbviament de negar, les discriminacions de què són objecte les dones. Ens sembla ofensiu insinuar que s'ha assolit la igualtat entre sexes. No volem, per altra part, escoltar els cants de sirena que, amb soterrada justificació, suggereixen que avui dia ja no es pot parlar de desigualtats d'aquest tipus. És evident –tot i que a voltes les evidències s'han de recordar un cop i un altre per no permetre l'oblit o la conformitat cofoia– que en l'actualitat existeix discriminació en funció del sexe, i que no es pot negar, ni justificar, ni amagar.

En aquest espai parlarem de llengua i de com la confusió s'ha instaurat en el nostre llenguatge corrent, de manera que som incapaços de percebre la diferència entre gènere gramatical i sexe. Volem cridar l'atenció sobre un ús de la llengua que –segurament a partir de les bones intencions i de la confusió entre la gramàtica de les llengües romàniques i la de l'anglès– està comportant solucions agramaticals que esdevenen, en moltes situacions, ridícules.

En aquest espai donarem la paraula a una estudiosa d'aquest mal ús lingüístic: Carme Junyent ha denunciat en diversos espais aquesta confusió entre gènere i sexe. Us convidem a llegir una carta que va adreçar al president de la Generalitat. Si aquesta carta no us convenç, us convidem a llegir el seu llibre, *Visibilitzar o marcar. Repensar el gènere en la llengua catalana*, en què desenvolupa en profunditat els arguments del text que podreu llegir a continuació.

En aquest espai trobareu, després de l'escrit de Carme Junyent, dues peces literàries: l'inici del capítol 34 de *Les veus del Pamanó* de Jaume Cabré (volem destacar especialment aquest fragment per ser-nos confortablement familiar), i un poema satíric de Salvador Oliva, *Adreçat a una escriptora que equivocava els gèneres per culpa d'un feminisme mal entès*.

Benvolgut president,

Ja em disculparà que m'atreveixi a importunar-lo amb una qüestió prou trivial, però em trobo que, cada vegada que vostè pronuncia un 'catalans i catalanes', 'tots i totes' o similar, a mi m'arriba una allau de queixes, comentaris i retrets que hauria d'anar destinada a vostè. Per això m'he decidit a fer de portaveu dels qui, fins ara, només han trobat en mi un mur de lamentacions.

Jo li he sentit discursos sencers sense cap desdoblament de gènere, i em costa d'entendre per què, darrerament, hi ha tornat i de manera gairebé sistemàtica. Com que no vull fer conjectures, anem al gra.

La suposició que, quan desdoble, donem un espai a les dones és falsa; o el lloc que ens dona és, de fet, un lloc diferent del dels homes. Vull dir que quan vostè –o qualsevol altre– parla de 'catalans i catalanes' en realitat ens diu que les catalanes no som catalans. Em sembla que això que vull dir s'entendrà millor si li poso un exemple paral·lel.

L'expressió 'espanyols i catalans' és un disbarat per a uns i un fet per a uns altres. Per què? Doncs perquè tracta en dos grups diferenciats allò que per a uns és una relació tot-part i per a uns altres una equació equivalent a la de 'suecs i romanesos'. No fa pas gaire, el seu homòleg espanyol ens va regalar les orelles amb aquella dicotomia de 'catalans i independentistes' (es veu que n'hi ha més dels uns que no dels altres). No sé què en diria

Freud, però la interpretació em sembla fora de dubtes: en el seu cap hi ha un fractura; ara, pel que fa als independentistes, jo diria que tots es consideren igualment catalans.

Si ara establim una simetria entre aquests exemples i els desdoblements de gènere, em sembla que la conclusió és evident: si desdoble és perquè creiem que es tracta de categories diferents. President: de veritat creu que les catalanes no som catalans?

Permeti'm de portar-ho a un terreny més personal. Pel que sé, vostè té tres fills, entre els quals hi ha, almenys, una noia. Estic gairebé segura que vostè, quan li demanen quants fills té respon que tres, i no pas 'tres fills i filles'. Encara més, és impossible que vostè tingui 'tres fills i filles'. I, continuant en el terreny personal, vostè sap francès. No s'ha preguntat mai com és que en aquesta llengua no hi ha arribat la plaga del 'llenguatge no sexista'? Per què això només ha passat en català, castellà –i, darrerament, en gallec– i en cap més llengua romànica?

Cregui'm, això només és una qüestió d'etiquetes. Que el gènere masculí és el no marcat ho demostra el fet que la major part de termes que s'incorporen a la nostra llengua agafen aquesta classe nominal (el 'drone', el Facebook, el xat, el wok, el burca), de la mateixa manera que quan són verbs s'incorporen a la primera conjugació, que és la menys marcada ('surfejar', masteritzar, escanejar, driblar). Per què ens queixem del gènere i no de les conjugacions? També la funció inclusiva del masculí la compleix el singular respecte del plural. Si diem 'El president és el cap del govern de la Generalitat' ens podem referir igualment a tots els presidents de la Generalitat, no únicament a vostè. Per què ens barallem amb el gènere i no amb el nombre?

La llengua funciona com funciona i voler modificar la gramàtica implica una violència equiparable a voler que tots els esquerrans funcionin amb la dreta: va contra l'ordre natural de les coses. Al capdavall, va ser Protàgores qui va tenir la mala pensada de batejar com a masculí el gènere no marcat; la resta no hem fet sinó copiar una idea que sí que era masculista: atribuir als homes allò que era de tots. De fet, els grecs van intentar canviar el gènere de paraules que no els semblaven prou masculines o femenines. Com si ara del vestit en diguéssim 'vestida' perquè és cosa de dones, o de la força 'forç' perquè és un atribut dels homes. Ells no se'n van sortir; espero que aquest intent d'extrafer la llengua tampoc.

President, no ens discrimini, si us plau: les catalanes també volem ser catalans. I, en cas que els arguments lingüístics no li semblin prou sòlids, ben segur que sap que un document acordat per l'Institut d'Estudis Catalans, el Parlament, la Direcció General de Política Lingüística, l'Institut Català de la Dona i la Universitat de Barcelona, entre més, diu que quan diem 'catalans', les catalanes hi són incloses. I si mai féssim una consulta per a saber què en pensem, estic segura que gairebé tothom acceptaria que en el fet de no burxar en l'estructura de la llengua no hi ha cap voluntat d'exclusió, sinó ben al contrari: que no ens donin peixet; que si li escrivís una carta sobre la discriminació de les dones seria molt més llarga.

Opinió

“M'agradaria, senyor alcalde [...] que entengui l'esforç del professorat com una mostra d'agraïment envers el poble on impartim la docència, on aprenem i ensenyem a les nostres alumnes i als nostres alumnes els avantatges del multiculturalisme de la societat global i tecnològica que ens toca protagonitzar i on els ensenyem, a totes i a tots, a estimar el mestissatge cultural com un procés d'obertura mental en la transversalitat, altament enriquidor... i també, per què no?, us demano que us ho prengueu com un homenatge a les nostres i als nostres col·legues d'altres èpoques no tan felices... Totes i tots formem part del mateix motor social que és el magisteri.”

Jaume Cabré,
capítol 34 *Les veus del Pamano*

Adreçat a una escriptora que equivocava els gèneres per culpa d'un feminisme mal entès

Permet-me, dona, que faci una esmena
a l'únic vici que tinc del teu noble estil,
que, potser per afany antiviril,
gènere i sexe confon i malmena.

Si té una dona una professió
només per homes fins ara exercida,
has de pensar que pot ser suïcida
feminitzar-la amb un nom carrincló.

Si una dona és doctor i li dius doctora,
no està gens malament, car t'ho permet
sense forçar cap deure ni cap dret)
l'analogia de senyor i senyora.

Si és dentista, l'hauràs de deixar igual:
no fóra bo de dir-li “dentitessa”;
si és metge, sí que li pots dir metgessa
sense fer cap error gramatical

tot i que el nom també escau a la dona
que és del metge d'un poble la muller).
I, si fas de tot el que et diré,
detectaràs què sona i què no sona.

Si una dona fa versos, és normal
de dir-li poetessa (fóra indigne pensar
que el femení no li és prou digne,
o bé que el masculí li fa menys mal).

És lleig, en canvi, dir-li “la poeta”
ferint la concordança i el bon gust;
però és que a més a més és tan injust
com dir “profet” a un home que és profeta.

I vicerversa: si dius “prostitut”
a un home que es dedica al vell ofici
que permet fer amb el cos un benefici,
què et privarà de dir-li també “put”?

O si una dona (i d'això pren-ne nota)
pilotés helicòpters i avions,
ni que et doni el ser dona mil raons,
seràs capaç de dir-li mai “pilota”?

Igualment trobaria que és molt trist
decidir que és “planet” aquest planeta,
dir “trompet” a un que toqui la trompeta
i a un arrencaqueixals dir-li “dentist”.

Els gèneres i els sexes, escriptora,
no són mai totalment coincidents,
i, per més que t'hi facis amb les dents,
cap furor femení no és mai “furora”.

Els codis de la llengua són molt nets:
no tenim “sargants”, ni “cocodriles”,
ni “cigals”, ni “llenguades”,
ni “mandriles”, ni “gavins”,
ni “esparveres”, ni “orenets”.
Ni un tren no pot ser el mascle d'una trena,
ni és una fila el femení d'un fil,
ni vila no designa “dona vil”,
ni mai no fan l'amor el be i la bena.

I és que, posem per cas, un esparver
tant pot ser mascle com pot ser femella;
el seu nom masculí s'aplica a ella
i a ell ensems. Ni hi tenim res a fer.

Homes i dones, rebutgem la broma
dels hòrrids masculins i femenins!
El sexe i el llenguatge són sublims;
si fent l'amor no hem de ser mai mesquins,
tampoc no hem de ser un plom usant la ploma.

Salvador Oliva

Opinió

El cànon per còpia privada i la Llei de Propietat Intel·lectual

■ Sergi Urzay

El tema que he decidit tractar toca una taxa la qual no està exempta de polèmica ni se'n pot evadir cap tipus d'opinió al respecte, ja que afecta un àmbit molt sensible com és la cultura. El cànon per còpia privada ja és polèmic per si sol, cal tenir en compte que està implantat des del 1987, i té per objectiu la compensació als titulars de drets d'autor per les còpies que se'n fan dels seus treballs encarades a l'àmbit privat. La seva polèmica no rau en la seva implementació, sinó en el moment en el qual s'intentà modernitzar (auge d'Internet).

Abans, però, caldria veure més o menys la seva cronologia i com funciona. Com he puntualitzat abans, parlem d'una taxa implementada des de l'any 1987. Una llei que donava dret a realitzar còpies privades. Aplicada sobre els suports analògics i tots aquells aparells que permetien la reproducció d'obres literàries, musicals i audiovisuals. Aquesta llei donava la potestat de dur a terme el cobrament d'aquesta taxa a entitats tals com AIE (Sociedad de Artistas Intèrpretes o Ejecutantes de España), AGEDI (Asociación de Gestión de Derechos Intelectuales-Derechos de Propiedad Intelectual) i majorment a l'SGAE (Sociedad General de Autores y Editores).

El 2006 (Llei de Propietat Intel·lectual) es defineix la compensació per còpia privada en funció de la idoneïtat dels equips de reproducció. A continuació exposo una taula representativa de les tarifes del cànon (preus a partir del 20 de juny del 2008):

Gravadora CD/DVD	MP3	CD-RW	DCD-RW	USB	Escàner
3'40€	3'15€	0'22€	0'60€	0'30€	9'00€

En termes generals, la compensació és percebuda per autors i editors (llibres); artistes, autors i productors fonogràfics (àudio); artistes, intèrprets, autors i productors audiovisuals (vídeo).

A banda de la part més purament explicativa, els defensors del cànon al·leguen que aquest compensa als "legítims propietaris" de les seves obres copiades pels particulars; que permet la protecció de la indústria cultural i que fomenta l'aparició de nous talents.

Com és d'esperar amb molts dels impostos/taxes, el cànon resulta força impopular, ja que la societat interpreta que el que s'intenta és compensar "injustament" (des del punt de vista popular) a les discogràfiques, ja que aquestes creuen que estan essent greument perjudicades per les descàrregues gratuïtes.

He d'anomenar 3 dates importants, totes el 2011: 24 de març, l'Audiència Nacional anul·la l'ordre del cobrament de la taxa; 12 de juliol, el Congrés dels Diputats aprova una proposició no de llei instant al Govern a la supressió del cànon; 31 de desembre, el cànon és finalment derogat. Aquesta derogació es veu suplantada amb una compensació provinent dels Pressupostos Generals de l'Estat (5 milions d'€ l'any).

Això no mor aquí, ja que tots vàrem poder presenciar com el passat mes de novembre, el govern del Partit Popular va reformar la LPI, i personalment (després d'haver seguit minuciosament aquesta notícia) trobo que l'Estat Espanyol pot acabar pagant molt cara aquesta reforma.

Principalment, vaig realitzar un intent frustrat de lectura d'aquesta reforma, extret del BOE. Una reforma amb punts interminables i d'interpretació difícil. Potser ni els millors professors de llengua castellana podrien desxifrar aquesta llei.

Aquí, el Govern considera que les multinacionals amb vendes multimilionàries de materials i equips de reproducció i de còpia privada de continguts protegits tenen un interès digne de més protecció que els autors, els titulars dels drets i els consumidors. Per això, a l'Estat Espanyol, se'ls hi fa pagar a tots els contribuents allò que a la Unió Europea paguen les empreses de còpies.

Aquest disbarat (el qual el Tribunal Suprem ja hi té un ull a sobre) converteix l'Estat Espanyol en un, com diuen els economistes, *laissez-faire*. Amb això em vull referir que d'aquesta manera la propietat privada dels petits particulars, els creadors, queda requisada per a així ajudar les multinacionals, ja que d'aquesta manera se'ls lliura d'un pagament que fins l'any 2011 (abans esmentat) estaven obligades a assumir religiosament com la resta de la Unió Europea.

No podem deixar de lloar l'aportació d'aquesta administració, ja que ells mateixos accepten que aquesta llei tindrà un recorregut curt, car que només es tracta d'una acció parcial, incompleta. No ens preocupem pas, que l'any vinent veurem canviada de nou aquesta llei. Íntegrament.

Aquest Govern es llança floretes sobre el seu propi jardí, al·legant que d'aquesta manera eliminen el cànon digital. Però com bé sabem, el sobrepreu l'acabem pagant els consumidors. I això ho poden ratificar de la següent manera: amb el cànon es podia considerar que l'aplicació d'aquest era indiscriminada, i la justícia europea així ho va fer saber; la reforma posterior va fer canviar aquesta tendència de tal manera que ja no només els consumidors es feien càrrec d'aquesta compensació, sinó que ara també s'hi pujaven al carro tots els ciutadans espanyols (ja que surt dels Pressupostos Generals). La quantitat es veu disminuïda dràsticament, ja que abans aquesta quantia venia donada per les entitats de gestió, ara en canvi s'encarrega el Ministeri de Cultura.

La majoria de països desenvolupats que mostren un respecte pels drets humans tenen un nivell de protecció de la propietat intel·lectual força alt, i això es pot veure compensat amb un gran nivell educatiu. Un país que no respecta l'educació musical (entre d'altres) al contrari que els nostres veïns europeus, que aporta creativitat i innovació, fa que molts nens es vegin cohibits i després fracassin en l'àmbit de les matemàtiques (per exemple) i això comporta que d'adults, no sàpiguem ni vulguin aprendre a parlar sense esvalotar-se. La supèrbia i ignorància de tots aquells que han reformat aquesta llei les acabarem pagant tots de la mateixa manera que s'ha pagat un cànon que quan han volgut se l'han tret de sobre.

Ens veurem enfonsats al pou dels informes PISA, creixerà la diferència entre nosaltres i els països referència, i això frenarà la investigació universitària, i els innovadors i creadors no podran viure dels seus invents ni avenços, encara que tothom en faci ús. I tot això sembla mentida, però es pot veure reduït i reflectit en un simple cànon i en la manera com s'ha tractat.

Opinió

Màquines infernals

■ Joan Boada (Hacker)

Parafrasejant Quevedo, penso que l'Institut està conformat per estudiants i professorat a un telèfon mòbil enganxats. Com que la presència d'aquest estri és omnipresent intentaré analitzar-ne els usos i costums.

On es porta el mòbil? A l'hivern no hi ha massa problemes: a la butxaca dels pantalons o de la jaqueta ja que nois i noies usen aquestes peces de manera general. A l'estiu la cosa es complica: els trobem marcant paquet darrera els pantalons i a vegades se'ls posen a la zona del pit on, amb un equilibri inestable, s'aguanta agafat als tirants de la samarreta o enganxat a la tira dels sostenidors. Els nois continuen posant-se'ls a la butxaca dels pantalons i, segons el tipus que portin, el mòbil està situat més a prop del terra que de la cintura.

Quin model porten? El més avançat. Que pugui fer fotos, amb connexió a Internet i que la pantalla sigui el més grossa possible, cosa que després els complica situar-lo en alguna part del seu cos o roba.

Per a què el fan servir? Per quasi tot. Últimament s'utilitza per copiar, amb una doble versió: mirant directament del mòbil algun text, o amb connexió en directe amb algun company que via "wasap" li contesta les preguntes a respondre. S'ha acabat el nostrat bolígraf "bic cristal" amb la "xuleta" enrotllada en el seu interior. Tampoc s'usa la tinta invisible i molt menys la "xuleta" minimalista que cabia en qualsevol racó. Ara es copia amb tecnologia o no val la pena!

El fan servir per fer fotos, de tot i de tothom. I ara amb la nova moda anomenada "selfie" es fan fotos amb totes les postures i ganyotes possibles. Si van de viatge i volen immortalitzar-se, per exemple, a la Fontana di Trevi, no cal demanar, amb un italià macarrònic, que alguna persona els faci la foto. Ells mateixos, amb postures difícils, es fan un retrat o, si són de la mena moderna se la fan amb un pal extensible que els permet vistes panoràmiques amb la persona inclosa.

També s'utilitza per enviar missatges, abans via Messenger (de l'era del Diplodocus) i ara via "wasap". A una velocitat de vertigen, amb una o dues mans són capaços de tenir una conversa amb caràcters que només entenen ells, on la falta de vocals és alarmanant i el text porta a múltiples interpretacions. A més, les converses no tenen perquè ser individuals, generalment es fan en grups de "wasap" on els integrants poden generar una infinitat de converses amb el valor afegit que ningú sap a qui respon. Qui avui dia no estigui en algun grup d'aquests no viu en aquest món. El grup pot ser familiar, dels amics, del grup classe, dels de "La Salle", dels independentistes, dels gòtics, dels futbolistes o de qualsevol altra mena d'associació espontània. Ep! Això també passa entre el professorat.

Aquesta comunicació "wasagràfica" s'intensifica amb l'intercanvi i el diàleg amb fotografia a través del sistema "Instagram". Tu penges una foto teva o d'algú altra i a partir d'aquí es genera una multiplicat de converses on algun personatge queda ben retratat.

Per mirar l'hora. Després d'uns 30 minuts de classe comences a veure que els estudiants inclinen al cap cap a baix i a un lateral i al mateix temps unes llumetes s'encenen sota la taula, a prop de la butxaca dels estudiants. No és cap cas que hagi d'estudiar l'Iker Jiménez (no el de 2nC, sinó el de "Milenium"), senzillament és que ja estan tips de la classe i comencen a mirar quant falta per acabar. Els rellotges passen a ser cosa de suïssos.

Quins avantatges té el "wasap"? A part de la immediatesa i la necessitat urgent de respondre com si t'enrampessis, serveix per trencar amb el xicot o xicota. És veritat, m'ho han confessat més d'un i més d'una que han utilitzat aquest mètode expeditiu de donar notícies per així fer-ho ràpid i sense escenes presencials. En la nostra època t'havies de preparar el discurs, trobar el moment adequat i aguantar el ruixat. Ara, un "wasap" i a viure-la.

No em vull deixar el "facebook", que no és tan utilitzat des del mòbil. La seva zona d'activitat és a casa. Després d'una dura jornada a l'Institut necessiten descansar i còmodament asseguts o estirats comencen a través de la "tablet" o de l'ordinador a tenir un altre contacte una mica més complert a base de vídeos musicals, o d'aquells on es veu la mainada que es fot unes trompades mentre els seus inconscients pares els graven per penjar-lo immediatament al mur del "facebook". O a veure vídeos d'animals que estimen les persones i a l'inrevés. També es comuniquen entre ells utilitzant un vocabulari indesxifrabable: "wapissima"; "tst"; ha,ha!!; je,je;"un kiss a tots"; "mmm x2 uaia teta tk" (no l'entenc); "Q aseee?", xD, etc.

Per últim, a partir de l'ús absolut del mòbil s'han generat moltes situacions màgiques: el mòbil desapareix i, de cop, apareix en la motxilla d'altri o en la butxaca d'un que fa anar les mans com si fos un pianista. Si això passa, el tutor ja es pot preparar. El pare o mare, o ambdós, exigiran trobar el responsable de la desaparició i portar-lo davant seu per executar algun tipus de càstig d'ascendència medieval. Si no és així intentaràn fer-ne responsable al professorat o a la direcció del centre. És com una tempesta que trasbalsa el professorat però que al cap d'uns dies (pocs) arriba la calma amb forma d'un mòbil nou d'uns 200 "euracus".

En fi, no penseu que estic en contra d'aquestes màquines infernals, només dir-vos que el contacte molt continuat i a prop del cap (orella) del mòbil fa que les ones electromagnètiques que emeten penetrin en l'adolescent cervell dels nostres estudiants podent provocar un estrès neuronal. Res que no es pugui arreglar substituint les hores de màquines infernals per la lectura d'un bon llibre.

Opinió

Per què?

■ Sergi Calduch

Vida; persones; i una pregunta que ho mou tot: per què? Busquem respostes mirant l'univers, només trobem esferes orbitant en altres esferes. Busquem més respostes mirant en el nostre interior, només trobem esferes orbitant en altres esferes.

Hem evolucionat molt, però hi ha preguntes sense resposta; i hi ha preguntes que no es podran respondre. Volem saber tantes coses... però amb prou feines coneixem el lloc on vivim. I les meves preguntes són les mateixes que molts altres tenen, siguin nens, adults, o adolescents, preguntes que ningú pot respondre en l'actualitat i m'agradaria tenir resposta abans de morir.

Vivim en un món on la ciència és la base de tot. Però, i si en comptes de la ciència fos la màgia? O què passaria si no haguéssim evolucionat tal i com ho hem fet?

He llegit més d'un llibre sobre versions d'un futur no molt llunyà, tots parlaven d'una vida després d'una tercera guerra mundial. Podria passar. El que vull dir és que, a aquest pas, tenim un futur no gaire extens. Vivim dins un món petit, però impossible d'explorar del tot, vivim en una civilització on tots tenim els dies comptats aproximadament.

Però, és una bona vida, oi? I tant, però això no s'ha acabat. No; no s'acaba aquí. Tot comença quan neixes, però per a mi tot comença quan ets capaç d'entendre el que passa, de recordar moments; tot comença quan vius una gran experiència, quan et diuen que tindràs un germà o que seràs pare o avi; tot comença quan t'enamores d'aquella persona especial per tu; tot pot començar de nou en viure d'una manera o una altra. Tot torna a començar cada dia quan surt el sol, cada any quan comencem un nou calendari, cada curs quan tens l'oportunitat de ser millor que el curs anterior, tot pot canviar d'un moment a un altre; un instant, un segon, pot donar lloc a un futur o a un altre.

Per tot això i més tinc preguntes, preguntes com: d'on sortim exactament? Hi ha vida fora de la Terra? Per què es diu planeta Terra si hi ha més aigua que terra? Qui va escollir aquest nom? Per què persones blanques i negres? Per què guerres? Per què amor? Per què vivim tan poc? Per què tenim tan poc temps per gaudir? Per què els bon moments duren poc? Per què tardem tant en adonar-nos de les coses?

Aquestes són poques de les moltes preguntes que tinc i en pocs anys de vida m'he adonat que tot acaba, que els polítics menteixen, que la terra és rodona, que la gent és falsa, que tothom té dues cares. He après que dos i dos són quatre, que has de donar més del que et donen, que no has de fer-te il·lusions, que la vida és un regal, que el futur no està escrit, que l'univers és infinit i nosaltres persones diminutes, quasi inexistentes. He après que el temps passa, que les arrugues surten, que la bellesa no és el més important. He après que les promeses no es compleixen, que no es pot confiar en quasi ningú i que els amics de veritat, els que sempre estaran amb tu, es compten amb els dits d'una mà.

Aquest escrit és un argument del que som, del que sabem, del que sabem, del que no sé, del que podem sentir, del que podem arribar a ser, del que podem apreciar, del que hem de rebutjar, del que és veritat o del que pot ser veritat... Aquest text és l'argument de la vida des del punt de vista d'un nen de dotze anys, un nen que no ha viscut ni un quart de la seva vida i té tantes preguntes i tan poques respostes, aquest text ha estat escrit per mi, i aquest text el vull guardar per arribar a comprendre que la vida és molt més que això i la vida s'ha de viure, es vulgui o no. En un futur miraré aquest text i podré respondre algunes de les preguntes que he mencionat, però dins el meu cap n'hi ha moltes més i estic segur que

aquestes preguntes no s'obliden i les tens en els teus pensaments fins que no es responen.

Finalment, tinc una pregunta que sé que ningú pot respondre i que ningú podrà respondre mai, ho sé: per què?

Cossos no-normatius

■ Farners Fontanils

Estic farta de sentir discursos sobre com ens hem de cuidar, controlar el que mengem per mantenir-nos "en forma". He sentit al llarg de tota la meua vida crítiques al sobre-pes, a no depilar-se i a tenir un estil i un cos propi que ens defineixi, a la transsexualitat, a la diversitat ètnica corporal...

A les botigues les talles que venen no es corresponen a la realitat dels cossos de les dones. Ens venen una estètica impossible de realitzar, un estereotip, una norma per al nostre aspecte. He estat mirant publicitat en què es continua reproduint la "barbie" perfecta, la dona artificial, la dona que no existeix, la dona comercialitzada. Les empreses de cosmètics idealitzen també; la pell perfecta, les pestanyes més llargues, les ungles pintades i els llavis ben perfilats.

I no s'acaba aquí la cosa, hi ha un estereotip per ambdós gèneres. Se'ns presenta l'home heroic, valent, forçut, "masculí". De manera que si un home no compleix aquests estereotips es considera menys home. Ha de ser el guanyador, el millor, el més competitiu i ha de tenir el trofeu més gran. L'home dur, clar, perquè "els homes no ploren" i han de ser qui portin els pantalons.

Per no parlar sobre els discursos de torn que hem d'aguantar, "està fet un fàstic" "s'hauria de cuidar més", "mira quines celles que porta", "mira quines dents més tortes"... i una infinitat més. Bé, és clar, just després de deixar anar el comentari diem alguna cosa per ser considerats, volent dir que cadascú és com és i ens fem els tolerants. Diem que potser està gras pel seu metabolisme, que potser té un problema de salut, que potser no hi pot fer res.. Però el fet és que no avancem. Continuem intentant cabre en una pell que no és nostra, una pell que ens va gran i ens engoleix, que ens deixa marques i de la qual no et lliures fàcilment.

Hauríem de dir no d'una vegada per totes a la violència contra el nostre cos i aprendre que no hi ha normes, res que puguem considerar normal ni anormal, a ser com vulguem i a deixar ser els altres. Hauríem d'aprendre que la bellesa no respon als nostres ideals, i entendre que no és ni tan sols necessària, no és una obligació. Hauríem de fer un crit a la diversitat corporal.

Espai de ciència

El test de Turing

■ Jordi Serra

¿Tenen consciència pròpia les màquines? ¿Poden construir raonaments per si mateixes? Des de *2001: una odissea de l'espai* fins a *Jo, robot*, passant per *Intel·ligència artificial* o la saga de *Terminator*, la idea d'un ordinador intel·ligent capaç de mantenir converses amb éssers humans ha estat el somni d'un bon grapat d'escriptors de ciència-ficció i guionistes de Hollywood. Però des del passat mes de Juny aquesta vella fantasia es troba un pas més a prop de ser real.

De fet, aquest concepte es remunta a mitjan del segle passat, quan el matemàtic anglès Alan Turing ideà l'anomenat "Test de Turing", una prova rudimentària que permetia esbrinar si una màquina és o no intel·ligent. Però, qui era aquest tal Alan Turing?

Cada cop que obrim el nostre ordinador i fem "clic" estem en deute amb Turing. La ciència dels ordinadors que sustenta el món actual va ser la creació d'uns pocs genis durant els anys 30 i 40, i Turing apareixeria en qualsevol llista, per molt curta que fos. Va establir els fonaments teòrics de la computació i va avançar idees que diverses dècades després de la seva mort continuen plenament vigents. El seu perfil biogràfic s'ajusta perfectament al típic estereotip d'home de ciència per antonomàsia: irreverent, reservat, solitari, despistat, genial. L'any 1936, essent encara un alumne de post-grau, va escriure l'article "els nombres computables", amb una aplicació al *Entscheidungsproblem* ("problema de la decisió"). En aquell treball va posar les bases del que més tard seria batejat com a la "Màquina Universal" de Turing, considerada com a la pedra angular de la informàtica moderna. Per cert, aquestes idees se li van ocórrer en el marc d'una investigació abstracta sense cap objectiu pràctic, però que van originar nombroses aplicacions útils. Un bon exemple de com la investigació científica no es pot encasellar en formats utilitaristes ni curt-terministes.

Bé, el cas és que la vida de Turing va fer un tomb quan es va incorporar a un equip de cripto-analistes al servei del Govern Britànic que es dedicava a desxifrar els missatges que generava *Enigma*, una sofisticada màquina

militar al servei dels submarins alemanys que capturaven els vaixells aliats a l'Atlàntic Nord. Turing va jugar un paper fonamental en la descodificació d'aquests missatges i també va revelar els secrets del sistema de comunicacions que els nazis tenien desplegat arreu d'Europa. Varis historiadors sostenen que, juntament amb Churchill, Eisenhower i d'altres pocs més, va ser una de les figures principals en la victòria aliada sobre Hitler. Si bé aquesta afirmació pot resultar exagerada, no hi ha cap dubte que el treball de Turing va ser clau per escurçar la guerra i, per tant, per salvar milions de vides.

Demostrar impossibilitats és d'una importància cabdal en ciència. Així, de la impossibilitat de crear ordinadors intel·ligents capaços de fer deduccions lògiques, d'aprendre adquirint nous coneixements (tant inductivament com per experiència) i de comunicar mitjançant interfícies humanitzades va néixer la Màquina Universal de Turing. Un giny, com hem comentat, fonamental, capaç d'emular a qualsevol altra màquina. A partir d'aquí el raonament de Turing va ser, doncs, ben senzill: si els éssers humans som, en essència, màquines d'una gran complexitat, ¿és capaç la Màquina Universal d'emular també la intel·ligència humana?

Per resoldre aquesta pregunta Turing va dissenyar el seu famós Test. Consisteix en una variant del joc d'imitació. Un jutge humà es comunica amb dos misteriosos interlocutors que es troben en una habitació separada. La majoria d'aquests interlocutors seran persones; no obstant, també hi haurà un ordinador, creat amb un sol objectiu: fer creure al jutge que és una persona real. El 10 de Juny de 2014, per primera vegada en la història, una màquina ho va aconseguir.

Potser seria millor dir que el programa de disseny rus anomenat *Eugene*, que simulava ser un nen de 13 anys, va passar "una" prova de Turing. Cada jutge té només cinc minuts per parlar amb cada màquina, i aquestes superen el test si més del 30% dels jutges creuen que eren éssers humans. Aquestes regles, una pèl arbitràries però històricament fidels, són les que es van seguir a la Universitat de Reading durant el Test.

Eugene va convèncer de la seva humanitat al 33% dels jutges amb qui va parlar, però els robots encara tenen un llarg camí per recórrer per superar les proves de Turing modernes, utilitzant les regles establertes el 1990 per l'inventor Hugh Loebner. Aquestes normes, força més estrictes, estableixen que l'ordinador ha de mantenir una conversa de 25 minuts amb cadascun dels quatre jutges independents. La màquina només guanya si s'enganya almenys un 50% dels jutges.

El següent és el fragment d'una conversa de l'any 2012 en la qual *Eugene* vas ser capaç d'enganyar un jutge:

[16:06:31] Jutge: Hola, com prefereixes anar a la feina, amb vestit o pantalons?

[16:06:37] Eugene: Sóc estudiant, sóc massa jove per guanyar diners.

[16:07:32] Jutge: Quina va ser l'última pel·lícula que vas veure al cinema?

[16:07:38] Eugene: Com? Podries dir-me què ets tu? Vull dir, a què et dediques?

[16:08:11] Jutge: Sóc un mànager d'informació tecnològica, i tu?

[16:08:16] Eugene: Mànager? I què tal és la feina de mànager?

[16:09:13] Jutge: Dura però recompensant; a què et dediques tu?

[16:09:18] Eugene: Tinc només 13 anys, per tant vaig a l'escola.

[16:09:51] Jutge: Has vist mai els "Teletubbies"?

Espai de ciència

[16:10:04] Eugene: No, no els he vist, malauradament. Però espero que siguin millors que la porqueria de "Star Wars". Per cert, m'havia oblidat de preguntar-te d'on ets...

[16:10:15] Judge: de Brighton, i tu?

La pregunta és: ha arribat l'hora de jurar lleialtat als nostres nous amos els robots? Afortunadament no. Guanyar un concurs fent-se passar per un nen amb evidents manques de coneixement no reforça exactament la idea de les màquines com quelcom a tèmer. Com diu un dels creadors de la màquina *Eugene*, "no dissenyes un programa, escrius una novel·la". En efecte, creen un personatge i la seva vida des de zero, dotant-lo d'opinions, filies i fòbies. La millor manera de pretendre ser humà és imitant les nostres febleses i debilitats tant o més que els nostres punts forts. És per això que els futurs vencedors de les proves de Turing seguiran sent la versió menys terrorífica de la intel·ligència artificial.

No voldria acabar sense parlar del tràgic final d'Alan Turing. Com és sabut, el Govern Britànic va condemnar-lo per "ultratge a la moral pública" en descobrir-se que era homosexual. Turing fou processat i sotmès a la humiliant castració química, per la qual cosa decidí suïcidar-se amb tan sols 41 anys.

Resulta repugnant pensar en com la burocràcia i els prejudicis van arraconar i destruir a un dels millors cervells del segle XX per no ser capaços de veure més enllà de la seva orientació sexual. A més a més, la perfídia de la Corona Britànica superà qualsevol límit imaginable en condemnar la persona que els havia salvat del nazisme pocs anys abans. Han hagut de passar 70 anys des de la mort de Turing perquè Buckingham Palace hagi concedit el perdó reial al pioner de la informàtica i a un dels artífexs del món modern. Mai sabrem fins a on hauria arribat si la intolerància no s'hagués creuat en el seu camí.

Espai de creació

Declaració d'intencions

■ Sergi Urzay

—“Hola estimada. No diguis absolutament res sisplau. M'és completament igual si t'agafo en un mal moment. Tu calla i gaudeix. Ara que estem tan lluny, però ens sentim tan a prop. Ara que aquest parell d'ulls teus atropellats i els meus dits injectats de sang s'han atrevit a marcar el teu número acariciant el meu mòbil relliscós. Ara podràs saber per què aquesta mirada mig tancada no la utilitza la gent bona. Ara comprovaràs per què aquesta saliva empresonada ja vol sortir d'aquí. No em posis cara de princesa, que t'estic parlant a tu. Riurem molt de tant crear amor. De tanta nena hipòcrita que diu que no vol estimar, perquè en el fons no en sap. Avui és aquesta boca meua tan bruta la que vol omplir aquest cos teu de paraules obscenes. Avui és el meu vici el que es vol viciar amb tu. No hi ha cap altre camí cap a l'afecte. Digues-li a les teves orelles que s'obrin de cames. No sé si te n'has adonat, però ja fa estona que això se'ns n'ha anat de les mans. I ara que ho recordo, en un d'aquests moments de distància, a elles havia de tornar. Posa't còmoda, allà on siguis. En una mà hi tinc la meua poca vergonya, a l'altra, totes les teves. I ara, prepara't per a fer embogir el senyor iPhone i a la senyora Samsung. Que s'escalfin només de llegir-nos. Que acabin fora de cobertura, ells que poden.”

—“... Imagino que vols parlar amb la meua filla, un segon, ara te la passo.”

The English Corner

Joan Riera i Gubau

■ Oriol Verdú

Joan Riera i Gubau, born on April 28th 1906 in Santa Coloma de Farners, began forging a fortune in the 1940s from a sock textile industry located in his hometown. In the 1950s a fire destroyed the factory in Santa Coloma and he was forced to build a new one that was called "The Yankees". He retired from the business world in 1970. He died on 19th May 1997, at the age of 91.

He died without children so he decided to leave his entire fortune (about 42 million dollars) to the *Generalitat de Catalunya* with a single purpose: that this money was intended to finance university studies and to help young students from Santa Coloma de Farners and the Selva region to learn English. In 2006, the *Generalitat de Catalunya* created the Foundation that manages the "Fons Especial Joan Riera i Gubau", which annually awards scholarships.

Thanks to him, last summer I could go to Ireland to learn English. I stayed in Blackrock, which is a suburb of Dublin. I slept in a hall of residence. Every day we had three hours of English lessons except the weekends. In the afternoon, we had some sport activities or we went sightseeing. At the weekends, there were longer excursions around Ireland. I spent fifteen days there and it was a wonderful experience as well as a very good way to learn English.

A mountain horror story

■ Àlex Gras

Last winter I went hiking in the Pyrenees Mountains. I expected to arrive at the shelter that was sixty kilometres from where I started. But suddenly, when I was in the middle of nowhere, it started to snow heavily. I have to admit that I was scared. I was alone and I couldn't see anything. While I was trying to walk through the difficult snow, I saw a light. It wasn't very bright, but it was strong enough to see it. When I arrived at the origin of the light I was amazed because I found an old cabin. The light came from an old and rusty candlestick. I didn't understand why it was on. Without thinking for a second, I opened the door. Suddenly, a lot of bats came out from the hut and they made me fall back on the cold snow. When I got into the hut, it was dark; therefore, I took the candlestick. Inside there weren't many things. There were some trunks, a wooden table, one stool and a hearth. I was frozen. I decided to light a fire to get warm and to eat something. While I was eating some snacks, I realised that in a corner of the cabin there was a hatch. I stood up slowly. I was thinking what could be under the hatch. Something inside me didn't want to know. Half of me was relaxed and curious but the other half of me was afraid. The first half won and I opened the heavy hatch. As soon as I opened it, a strong smell hit my nose. I was dazed, but I couldn't see anything, so I took a stick from the hearth and I threw it into the hatch. When the stick touched the floor, some nasty rats ran away exposing a decomposing dead human body. I was so scared that I ran away from the cabin; I knew that I had forgotten my bag, but I didn't care. I just wanted to get away as fast as possible.

The day of my death

■ Maria Calduch

I'm going to tell you the story of my death. Maybe it's not the most normal, but it's the least painful.

It all started with an unusual day of summer because it was very cold. I woke up quickly to take my dressing gown, and I was surprised when I didn't find it on the left part of the wardrobe, where I always left it. But that wasn't all, everything in my wardrobe was upside down. I put my slippers on and I opened the window. Oh my God! It was a really bad day! The sky was covered by grey clouds and there weren't any sun rays. The birds weren't chirping, there wasn't anybody on the street and I couldn't hear any cars, any motorbikes, any bicycles.... It was strange. A shiver covered my body; I lifted the jacket that was falling gently on my arm and, finally, I went down to have breakfast. I took the milk and I felt a terrible heat. Yes, my hands were burning. Scared, I ran to put my hands under the cold water of the tap, but it leaked boiling water. The pain was immense. The tears rolled down my red cheeks until they fell on my hand, red and swollen like a tomato. Then, all of a sudden, I saw a shadow running behind me. It frightened me, my reaction was to take a knife from the kitchen and follow that strange being around the first floor and to the garden. There I found a big mirror where all the garden was reflected except for one thing, me. I was horrified. I was standing still, observing the mirror when I realized that the world behind the mirror was different from mine. There, the lively summer breeze and the sun rays were covering my garden, meanwhile I was running out of oxygen. I was totally confused when I saw the reflection of a dog walking through the street, in the mirror. I turned my head and I couldn't see absolutely any sign of life behind me. There wasn't even a mosquito. I didn't understand what was happening. Behind that mirror there was life and the weather was good, but where I was there wasn't anybody and no noise was heard. I couldn't see my reflection in the mirror, but that wasn't the worst. The worst thing was when I felt a strong breath heating the back of my neck. I didn't know what that was, I only knew that I had a knife in my hand and I wasn't afraid to use it. I pressed the knife strongly; I was ready to stab when some words interrupted me: "Do you want to kill yourself?" I turned round slowly and I saw myself with a strange hateful expression that I couldn't even recognize. She said: "What is happening to you? Are you scared? Haven't you ever seen yourself? Maybe you're wondering what's happening. You're on the other side, on the other side of the mirror. Now you'll know that it's different, that it's a true hell. Be the other. People will look at you and you'll think you're ugly and every day you're fatter. You don't know what that life is!" She stared at me. Her tears fell from her eyes leaving a trace of mascara. "I can't stand that! From now on you'll know what a life without soul is. Your soul has died!" She lowered her eyes pointing at the knife stuck in her heart.

That day I didn't die physically but something in me had died.

The English Corner

Suzanne always used to play with Mollil

■ Joan Tàssies

Suzanne always used to play with Mollil, she used to take it everywhere, she loved it. Mollil was a toy that looked like a clown. He always had a big smile on his face, and big and happy eyes, just like Suzanne.

One day Suzanne lost Mollil. She left it in a park.

When she arrived home and she realized, she cried a lot, and she wanted to return to search for the toy, but it was starting to rain, and her mother didn't let her go.

That night it rained a lot, it was a big storm, Suzanne stared at her bedroom window, looking outside and thinking about Mollil, until she fell asleep.

At the same time, a lightning bolt hit Mollil. Then, the toy came alive, with only one objective: return home.

Two days later, smashed, Mollil arrived home crawling, and through the window, he saw Suzanne playing with a new doll, smiling.

Mollil, very sad and disappointed, turned evil; he wanted Suzanne's smile just for him, and he thought that she had forgotten him.

During the next few days, he was repairing himself and planning his revenge.

Eventually, a very dark night, Mollil took the doll from Suzanne's bed, and he hung it from the lamp in the middle of the stairs. When Suzanne woke up and saw the doll, she tried to catch it by climbing on the handrail, but she failed, she fell down through the stair well and she died.

Then, the toy snuggled against the girl's body. In that way, Mollil could always play with her doll Suzanne.

Espai d'història

Els segadors, un himne amb origen eròtic

■ Maria Cufí

Són infinites les vegades que hem cantat o escoltat l'himne nacional de Catalunya, *Els segadors*, però és realment una cançó eròtica?

Tot sembla indicar que sí. La cançó en qüestió és *Els tres segadors* o *Els tres garberets*, que resulta ser una de les balades eròtiques més cantades pels homes de pagès durant, almenys, quatre-cents anys. La seva tornada, "segueu ben arran, que la palla va cara, / segueu ben arran", originàriament, en una de les seves múltiples versions, deia així: "Si en voleu segar un camp/ un camparró de civada/ No és a l'aubac ni al solà,/ ni tampoc en cap muntanya,/ n'és a sota el davantal/ la camisa me l'amaga [...]". Aquesta cançó, que ha perdurat amb modificacions fins avui a través de l'oralitat, es va transformar en un crit de guerra el 1640.

La cançó era coneguda sobretot en les zones del Pirineus i Prepirineu ja que les colles de segadors de muntanya que es llogaven per treballar durant l'estiu acompanyaven amb aquesta cançó les llargues i feixugues jornades de treball. Va ser popularitzada amb diferents variants melòdiques, però reduïbles a tres o quatre esquemes de melodia. La de l'actual himne oficial forma part d'una d'aquestes famílies melòdiques.

Però com pot ser que una cançó eròtica esdevingui símbol de tota una nació? Des d'una perspectiva actual pot semblar un fet inversemblant, però res més lluny de la realitat. Com és evident, les cançons de l'època es transmetien de boca a orella, i és gràcies a aquesta transmissió oral que la lletra ha arribat fins als nostres dies. Josepa Santaló, mare de Jacint Verdager, solia cantar una cançó sobre les desgràcies de la Guerra del Segadors. Així que, durant la segona meitat del S.XIX, el seu fill Cinto la incorpora en un recull de cançons orals, que envia al seu amic M. Aguiló i a Milà i Fontanals, els quals en van publicar diverses versions de text sense melodia.

Posteriorment, F Alió es va sentir atret per una d'aquestes versions i va preguntar sobre una melodia al canonge Jaume Collell –també, molt vinculat a Jacint Verdager– que li cantà la balada eròtica. Alió de seguida s'adona que la melodia encaixava perfectament amb la mètrica de la lletra. És així com sense saber-ho refeia el vincle inexistent entre les dues cançons.

Espai d'història

Un altre món és possible. Una altra política és possible

Reivindicant José Mujica, president d'Uruguai (2010-15)

■ Andreu Vinyals

José Alberto Mujica Cordano, nascut a Montevideo el 1935, és una figura política que ha traspassat les fronteres del seu país per transcendir al món a través d'una manera de fer, d'actuar políticament i de viure amb una completa austeritat que si bé no sembla que hagi de ser imitat per massa governants, ha establert una altra manera d'enfocar la gestió de la *cosa pública* molt interessant. La seva biografia és, diguem-ne, poc convencional, ja que és pagès i ramader i va ser guerriller del moviment Tupamaru, un moviment revolucionari urbà i d'esquerres, i va viure la repressió en primera persona quan va estar empresonat durant els anys de dictadura militar (1973-1985).

Líder del Frente Amplio, la coalició de centreesqueres d'una vintena de partits i moviments polítics (entre els que s'hi compten els antics guerrillers tupamarus), va aconseguir derrotar la dreta política uruguaiana que semblava ancorada en el poder des de la fi de la dictadura.

I és que la vida política d'Uruguai, des del cop d'estat militar induït pel que ja era president, Juan María Bordaberry, el 1973, ha vist com el retorn a la democràcia de 1985 venia acompanyada de la successió de mandats alternats entre els conservadors Partido Colorado i Partido Nacional. Fins el 2004, quan l'abans esmentat Frente Amplio aconseguí imposar-se electoralment als partits hegemònics, que perden el vot popular a partir de la deficient gestió de la pitjor crisi econòmica que ha viscut l'Uruguai modern el 2002.

Així, amb la victòria de Tabaré Vázquez, el Frente Amplio arriba al Palau Presidencial l'any 2004 i comença un període de reformes polítiques destinades a estabilitzar l'economia, tot reduint la dependència econòmica dels Estats Units i del Fons Monetari Internacional. Aquestes reformes es proposaven implementar mesures socials que contribuïssin a reduir la fractura social que s'havia consolidat en la societat uruguaiana. En aquest govern, en José Mujica és Ministre d'Agricultura, Ramaderia i Pesca.

En les eleccions presidencials de novembre de 2009, el Frente Amplio revalida la victòria, tot i haver de recórrer a pactes amb d'altres forces per assolir la majoria absoluta. I el nostre home, en José Mujica, arriba a la presidència (a l'Uruguai la llei no permet acumular mandats presidencials de manera consecutiva). D'entrada, renuncia al 90% del seu sou per destinar-lo a causes benèfiques, evita ocupar el Palau Presidencial per massa ostentós (arribant a oferir-lo com a espai social per a la ciutat de Montevideo) per seguir vivint a la seva senzilla casa de sempre, rebutja el cotxe oficial per poder continuar desplaçant-se amb el seu vell Volkswagen Escarabat i, finalment, s'oposa a mantenir bona part del protocol que se suposa li hauria de correspondre per ser president de la república.

Sense entrar en massa detalls, la darrera dècada de govern d'esquerres ha permès reduir la pobresa i les desigualtats i ha convertit l'Uruguai en un model a seguir a Amèrica i al món. Segurament les mesures que més impacte mediàtic han tingut han estat, entre moltes d'altres, la despenalització de l'avortament, la llei que permet el matrimoni homosexual i la legalització del cànnabis. Tanmateix, fins i tot ha permès començar a recuperar la memòria històrica de la repressió de la dictadura dels anys 1970 i 80, aquella que l'aparell de l'estat es va encarregar de segellar judicialment amb la polèmica *lleï d'impunitat* (Ley de Caducidad de la Pre-tensión Punitiva del Estado) de 1986, en què el nom ho diu tot, per evitar poder perseguir les atrocitats comeses entre 1973 i 1985. S'han reobert

fosses d'assassinats impunes i es segueix buscant els desapareguts. Ens hauria de sobtar perquè a casa nostra seguim sense poder conèixer on van ser enterrats gran part de les víctimes de la repressió franquista i els col·lectius que lluiten per recuperar la memòria històrica es troben (el 2015!) amb innombrables obstacles judicials i polítics.

Les dades econòmiques sovint són fredes i interpretables, però diverses fonts apunten a que durant els anys de govern del president Mujica i del Frente Amplio la pobresa s'ha reduït del 40% al 10% i l'atur ha baixat al 6%, mentre que la renda per càpita ha passat dels 9.000 als 16.000 dòlars. Actualment, Uruguai, amb els seus prop de 3,5 milions d'habitants, té un PIB d'uns 50.000M d'€ anuals (una mica més del doble del PIB de les comarques gironines) és un dels estats més segurs, més estables políticament, amb menys desigualtats socials, amb millor qualitat ambiental, esperança de vida més alta, millor nivell d'estudis i, fins i tot, PIB per càpita d'Amèrica Llatina, colze a colze amb les molt més grans Argentina i Xile. És el "miracle uruguaià".

Uruguai sembla ser un terreny abonat per a la crítica a la desigualtat global, ja que Mujica es troba molt proper al pensament d'un altre uruguaià il·lustre en l'anàlisi del passat, present i futur de Llatinoamèrica, l'Eduardo Galeano (1940), coetani del president sortint, autor del sempre recordat i encara plenament vigent *Las venas abiertas de América Latina* (1971).

Però el millor és escoltar (llegir, en aquest cas) les seves paraules que, com a síntesi del seu pensament i de la seva obra política, són el millor homenatge que se li pot oferir. I en aquest sentit, el seu discurs davant de la 68a Assemblea General de l'ONU, el 24 de setembre de 2013, ja el podem considerar com a part del seu llegat ideològic, allunyat a través de la seva praxi política, de la demagògia política a la que estem (massa) acostumats. Us convido a llegir-ne alguns extractes i, si us interessa el que diu, podeu escoltar el discurs sencer a <https://www.youtube.com/watch?v=qaRamphf8SM>.

Señor Presidente (de la ONU, Sr. Ban Ki-moon),

Soy del sur, vengo del sur. Esquina del Atlántico y el Plata. Mi país es una penillanura suave, templada y pecuaria. Su historia es de puertos, cueros, tasajo, lanas y carne. Tuvo décadas púrpuras de lanzas y caballos hasta que por fin, al arrancar el siglo XX se puso a ser vanguardia en lo social, en el Estado y la enseñanza. Diría: la social democracia se inventó en Uruguay. Por casi 50 años el mundo nos vio como una Suiza, en realidad fuimos hijuelos bastardos del Imperio Británico, y cuando éste sucumbió "vivimos" las mieles amargas de términos de intercambio funestos y quedamos estancados añorando el pasado. Pasamos 50 años recordando Maracaná casi sin crecer. Hoy hemos resurgido en este mundo globalizado, aprendiendo de nuestro dolor. Mi historia personal: la de un muchacho que como otros quiso cambiar su época y su mundo tras el sueño de una sociedad libertaria y sin clases. (...)

Pero soy del sur y vengo del sur a esta asamblea. Cargo con los millones de compatriotas pobres en las ciudades, páramos, selvas, pampas y socavones de la América Latina, patria común que está haciéndose cargo con las culturas originarias aplastadas, con los restos del colonialismo en Malvinas, con los bloques inútiles y tristes a Cuba, con la vigilancia electrónica hija de las desconfianzas que nos envenenan, a países como Brasil. Cargo con una gigantesca deuda social, con la necesidad de defender la Amazonia, los mares, nuestros grandes ríos. (...)

Espai d'història

Hemos sacrificado los viejos dioses inmateriales, y ocupamos el templo con el Dios Mercado. Él nos organiza la economía, la política, los hábitos, la vida y hasta nos financia en cuotas y tarjetas, la apariencia de felicidad. Parecería que hemos nacido sólo para consumir y consumir y cuando no podemos cargamos con la frustración, la pobreza y la autoexclusión. Lo cierto hoy, que para gastar y enterrar detritos, la llamada huella de carbono por la ciencia, dice que si la humanidad total aspira a vivir como un norteamericano medio, serían necesarios tres planetas. (...) Arrasamos las selvas verdaderas, e implantamos selvas anónimas de cemento. Enfrentamos al sedentarismo con caminadores, al insomnio con pastillas, a la soledad con electrónica... ¿Es que somos felices alejados de lo eterno humano? (...)

El hombrecito de nuestro tiempo deambula entre financieras y el tedio rutinario de las oficinas atemperadas con aire acondicionado. Siempre sueña con las vacaciones y la libertad. Siempre sueña con concluir las cuentas, hasta que un día, el corazón se para y adiós. (...)

La economía globalizada no tiene otra conducción que el interés privado de muy pocos y cada estado nacional mira su estabilidad continuista y hoy, la gran tarea para nuestros pueblos es el todo. Como si esto fuera poco, el capitalismo productivo está preso en la caja de los bancos y estos, son la cúspide del poder mundial. (...) Se precisa hoy definir las horas de trabajo, la posible convergencia de las monedas, cómo se financia la lucha global por agua y contra la desertificación, cómo y qué se recicla y cómo se presiona contra el calentamiento del Mundo. (...) Continuarán las guerras y por tanto los fanatismos, hasta que la naturaleza haga inviable esta civilización. Tal vez nuestra visión es demasiado cruda y vemos al hombre como una criatura única, capaz de ir contra su propia especie. (...)

Lo cierto es que la población se cuadruplicó y la economía creció por lo menos veinte veces en el último siglo. Desde 1990, el comercio mundial creció un 12 % anual, duplicándose cada 6 años. Podríamos seguir anotando datos de la globalización pero concluyamos: entramos en otra época aceleradamente, pero con políticos, atavíos culturales, partidos y jóvenes todos viejos, ante la pavorosa acumulación de cambios. No podemos manejar la globalización porque nuestro pensamiento no es global, no sabemos si es por una limitación cultural o llegamos a límites biológicos.

Nuestra época es portentosamente revolucionaria, como no conoció otra la humanidad, pero (...) la codicia que tanto empujó al progreso material, técnico y científico, paradójicamente nos precipita a un abismo brumoso. (...)

Por otro lado las repúblicas nacidas para afirmar que los hombres somos iguales, que nadie es más que nadie, que sus gobiernos deberían representar el bien común, la justicia y la equidad. Muchas veces se deforman y caen en el olvido de la gente corriente. (...) El juego de estos y otros factores nos retienen en la Prehistoria, y hoy, es imposible renunciar a la guerra cuando la política fracasa. Así estrangula la economía y derrochamos recursos. Cada minuto se gastan dos millones de dólares de presupuestos militares en el mundo, la investigación médica en el planeta apenas cubre una quinta parte de la investigación y desarrollo militar. Este proceso asegura el

odio y los fanatismos, fuentes de nuevas guerras y esto también gasta fortunas. (...) Difícil inventar una fuerza peor que el nacionalismo chovinista de las grandes potencias. La fuerza que es liberadora para los débiles se tornó opresora en los brazos de los fuertes. (...)

La ONU languidece y se burocratiza por falta de poder y de autonomía, de reconocimiento sobre todo de democracia hacia el mundo débil que es la mayoría. A título de ejemplo, los uruguayos participamos con 13 a 15 % de nuestras fuerzas armadas las misiones de paz. Llevamos años y años, siempre estamos en los lugares que nos asignan, sin embargo donde se decide y reparten los recursos no existimos ni para servir el café. (...)

Debemos entender que los indigentes del mundo lo son de la humanidad y ésta debe promoverlos para que se desarrollen por sí mismos. Los recursos necesarios existen en el depredador despilfarrador de nuestra civilización. Pero hace casi 20 años discutimos la humilde tasa Tobin y esto ilumina nuestras impotencias. Sin embargo, con talento y trabajo colectivo el hombre puede hacer verdear a los desiertos, llevar la agricultura al mar, desarrollar nuestra agricultura con agua salada, etc. (...) pero necesitará gobernarse como especie o sucumbirá.

Muchas gracias.

José Mujica,
68a Asamblea General de l'ONU,
Nova York, 24 de setembre de 2013.

Imatge de Mujica durant el seu discurs a l'ONU.

Imatge recent del president assegut davant de casa seva als afores de Montevideo.

Espai d'història

La crisi ucraïnesa i la caixa de Pandora. Unes petites claus històriques

■ Joan Pubill

La guerra civil ucraïnesa ha rescatat del calaix algunes qüestions que s'havien anat refredant des de 1989, com ara l'encaix entre Europa i Àsia. L'annexió russa de Crimea, les votacions a Donetsk i Luhansk i la formació de l'Estat Federal de Nova Rússia s'han interpretat com un enfrontament en els límits europeus del Mar Negre. Tanmateix, les lectures que es poden extreure de la crisi d'Ucraïna sobrepassen la visió polaritzada pròpia de la Guerra Freda.

La irrupció de Rússia s'ha vist com un gest d'autoafirmació imperialista en un moment en què la Unió Europea es troba en hores baixes. Però ha estat la internacionalització de la crisi allò que ha portat a entendre el conflicte com una tensió entre Occident i Rússia, fins al punt que tant el govern d'Ucraïna com la Unió Europea han quedat laminats i diluïts. Això respon a la campanya de Washington per convertir la qüestió europea en un pols contra Rússia: es pretén que Putin quedi com a culpable davant dels ulls d'Europa i així impossibilitar acords mutus que excloguin els Estats Units.

Amb tot l'actitud que s'adopta des de Moscou difereix de la dels temps més o menys cooperants de Ieltsin amb Clinton. La Rússia de Putin té la necessitat de reafirmar-se, de trobar la seva identitat i la seva missió, partint de la idea que Rússia ha desenvolupat un paper específic en cada etapa. Així, la mirada russa vindria marcada per la doctrina neoeurasiàtica formulada per Alexander Dugin, reelaboració de l'eurasianisme que als anys 20 i 30 autors com Pieter Savitski o Nikolai Trubetskoï teoritzaren. L'adaptació duta a terme per Alexander Dugin comparteix trets en comú amb la seva antecessora, com ara l'autoritarisme, l'antiliberalisme, i l'antioccidentalització i la mal-leabilitat, la qual cosa permet aglutinar dins d'una mateixa doctrina nacionalistes russos, comunistes melangiosos, feixistes i fanàtics religiosos.

No obstant les similituds, el nou plantejament presenta algunes divergències: s'estableix una coherència entre Europa i Àsia, on la primera no es percep com a antagonista. La hostilitat contra Occident vindria marcada per la lluita contra la globalització, encarnada pels Estats Units. Així, Rússia seria l'epicentre d'un bloc eurasiàtic multipolar que s'oposaria al món globalitzat promogut per l'eix atlàntic. La doctrina euroasiàtica esdevindria, a la pràctica, una relectura de la idea desenvolupada per Mackinder: una àrea pivot enfront de la perifèria atlàntica anglo-americana i d'Israel. Per legitimar aquesta cohesió es buscaria una identitat eurasiàtica comuna que sobrepassés les unitats nacionals i diluís les possibles tensions religioses entre la cristiandat i l'islam, sempre i quan el darrer es mantingués en una posició secundària i no fonamentalista, com succeí a Txetxènia.

Els primers passos per a la configuració d'una realitat eurasiàtica són els acords d'enguany firmats pels governs de Rússia, Bielorrússia, Kazakhstan i Armènia per impulsar la Unió Econòmica Euroasiàtica. La iniciativa pot veure's com un intent de restablir l'antic bloc soviètic. Tanmateix, la idea d'un ressorgiment de l'antic Teló d'Acer s'hauria de posar en quarantena. Primerament, perquè Rússia no pot assumir els costos i despeses d'assimilar repúbliques com en el segle anterior, com havia fet amb Cuba, per exemple. L'objectiu és la progressiva integració a partir de mercats comuns i duaners. En segon lloc, perquè Rússia no manté l'hegemonia d'antany a l'Àsia Central. El Kremlin busca reafirmar la seva presència enfront del projecte comercial i estratègic xinès anomenat "Ruta de la seda". A més, la creixent influència de Beijing en països com Kirguizistan o Uzbekistan

implica que Rússia hagi de pugnar per recuperar dins de la seva òrbita les antigues repúbliques soviètiques del Caucas, cabdals pel transport de l'energia. Per últim, perquè la dialèctica entre Oest i Est s'ha de complementar amb les relacions entre el Nord i el Sud: Crimea permet a Rússia apropar-se a la potència regional que és Turquia, i obrir una via cap a Iran. D'altra banda, l'avinentsa amb les regions proruses del Donbass, les més industrialitzades d'Ucraïna i ara declarades independents, fa possible vigoritzar el mercat comú euroasiàtic que es vol impulsar, alhora que refà la connexió històrica del Mar Negra amb el Bàltic.

A priori, la creació d'un mercat comú euroasiàtic podria beneficiar la Unió Europea. Com s'ha dit, el projecte de neoeurasianisme no s'oposa a Europa, sinó que és un model alternatiu al vigent. Altrament, un entramat eurasiàtic permetria l'encaix de territoris com Turquia, la integració de la qual suscita reticències a la Unió Europea, o amollar la trencadissa als Balcans. Però el plantejament genera dubtes més enllà dels beneficis de cooperació econòmica i vertebració geopolítica. La pregunta a fer-se gira entorn a quins costos polítics implicaria una Gran Euràsia tal i com la concepció Rússia.

Si es parteix dels plantejaments antiliberals del neoeurasianisme i de la deriva autoritària i conservadora de Rússia, com la vulneració dels drets de les dones, es pot pensar que els valors democràtics que abandonen els estats membres de la Unió Europea no hi tindrien cabuda. Sobretot, en una conjuntura on el fruit del Tractat de Maastricht queda flanquejat pels partits euroescèptics, pel descrèdit cap a unes mesures neoliberals i per l'evidència d'una Europa de dues velocitats on la zona meridional està subordinada al Nord. En aquest context pessimista, les complicitats entre membres del Front Nacional i Putin alerten de quins podrien ser els interessats en aquest model i sobre quins valors se cimentaria. El preu a pagar per la vertebració d'un espai eurasiàtic inspirat en la Rússia de Putin podrien ser els drets i les llibertats individuals.

Llocs per descobrir

On els extrems s'uneixen

■ Enric González

Mentre la multitud em movia cap endavant, em vaig sentir bastant tímid. No entenia per què, ja que res al meu voltant no era nou. Tan sols un aeroport ple de gent, com qualsevol altre. Però les olors, les vistes i els sorolls del que s'acostava m'evocaven records que no sabia ben bé si havia viscut. L'inquietant panorama que m'envoltava m'oferia un ventall d'emocions no poc contradictòries. Felicitat, tristesa, desplaçament, meravella.

Eren més o menys les deu de la nit quan, havent recollit l'equipatge i tot el que ens feia falta, vam agafar el bus que ens havia d'apropar a la ciutat. Si només trepitjar l'aeroport d'aquella ciutat em va portar tot el que abans he mencionat, imagineu quins dies d'inestabilitat em deparava aquell estrany lloc. Tenia el nas clavat a la finestra del bus mentre, amb prou feines, observava, amb la boca ben oberta, tot el que em rodejava. L'àmplia extensió de l'impecable Dubai i el seu magnífic esplendor se m'obria per donar-me la benvinguda.

Després de mitja hora asseguts en aquell bus (gens preparat per viatgers ja que no tenia espai per maletes i entrar tots va ser una partida de Tetris), vam arribar a l'estació número u d'Ibn Battuta Station, al costat del famós Ibn Battuta Mall. Un cop allà, teníem dues opcions: caminar fins a l'estació de metro i agafar-lo, o caminar fins a l'estació set i agafar un altre bus. Cal destacar que només m'havia informat de com arribar a l'hotel amb bus, i no tenia ni idea de a quina estació parar si agafàvem el metro. Així doncs, vaig triar agafar el metro, perquè anar amb bus i seguir la ruta planejada era massa fàcil.

Un cop dins l'estació, vaig observar el mapa i no tenia ni la més mínima idea de quina estació podia deixar-nos més a prop de l'hotel. Vaig mirar a la meva esquerra i la cua a la guixeta d'informació era infinita. Cosa que va provocar que em llancés a l'aventura una vegada més.

Ja al metro, el meu pare va decidir parar a Dubai Internet City, ja que deia que, mentre buscava informació de l'hotel, va llegir quelcom d'aquella estació. Contrari al meu pensament, vam parar allà i no hi havia res semblant a l'hotel. Vam tornar enrere i vam parar on prèviament jo havia pensat que era l'hotel. Una vegada arribats a l'estació, un amable senyor ens va dir que havíem d'agafar el tramvia i, a continuació, un taxi, cosa que ja sabíem perquè el nostre hotel, l'Atlantis, estava situat a Palm Jumeirah, la famosa palmera construïda artificialment sobre el mar.

Un cop a l'hotel, al voltant de quarts d'una de la matinada, vam poder gaudir d'un sopar típic libanès del qual poques coses em van satisfer. Així doncs, un cop reunits amb uns acompanyants que ens esperaven a l'hotel, vàrem decidir anar a dormir i recuperar-nos del *jet lag*.

L'endemà al matí, després d'un saborós esmorzar que barrejava els tocs més exòtics d'orient amb els més comuns d'occident, vam decidir fer un tomb per l'hotel. Cal destacar les magnituds de l'Atlantis i la seva immensa oferta d'activitats. Amb deu dies sense sortir de l'hotel no en tindries prou ni per fer ni per veure tot el que hi ha. Així doncs, no es pot passar per aquest emblema de la ciutat sense catar alguna de les seves activitats que, en el meu cas, va ser banyar-me amb dofins.

Entrada la tarda, calia fer la primera parada fora de l'hotel, al desproporcionat Dubai Mall, com no. Aquest centre comercial és, en realitat, una ciutat dins d'una ciutat, ja que les instal·lacions compten amb més de mil dues-cents botigues, l'aquari més gran del món (però res a envejar del nostre hotel), la major botiga de llaminadures, una pista d'esquí coberta, una pista d'hoquei, cinemes, un parc d'atraccions per a nens, etc.

Després de la visita al centre comercial, un imprescindible més de Dubai és pujar al Burj Khalifa, l'edifici més alt del món. Mentre camines per l'entrada de tan malaltissa torre, et van mostrant imatges, vídeos i frases de com es va dur a terme el bocabadant procés de construcció del punt més alt construït per l'home. Al costat de la gran quantitat de gratacels de la ciutat, un edifici de quaranta pisos sembla petit. Així doncs, des del meu punt de vista aquest lloc és el paradís dels arquitectes, ja que el que no falta són construccions rares. Com és estrambòtic el projecte més punts té per ser dut a terme.

Vam haver d'esperar fins al vespre per poder pujar, ja que hi havia bastant cua. Així doncs, vam decidir anar a sopar a un restaurant. Com més hores passava en aquella ciutat, més m'adonava de tot el luxe i tota l'excentricitat que m'envoltava.

Llocs per descobrir

Després de quedar ben plens amb un sopar d'allò més bo, se'ns va fer l'hora de pujar. Tot i que no és pas el punt més alt al que he pujat (només puges fins la meitat de l'edifici) ni les vistes més precioses que he vist mai, l'experiència va ésser igualment increïble.

No obstant això, tornava a tenir sentiments contradictoris sobre Dubai. Aquesta ciutat és la dels extrems. La versió adulta de Disneyland on els somnis no es conceben simplement sinó que es realitzen físicament i es construeixen. Hi ha un constant impuls en la calor de la ciutat que exigeix als seu ciutadans mostrar el millor, el més alt, el més nou, el més ràpid, el més costós, el més luxós. El més tot. Encara que ja sabia on anava, em vaig quedar sorprès per la deliberada i a vegades, ridícula exhibició de riquesa i extravagància mostrada als carrers (un ferrari rosa amb diamants incrustats, per exemple), als edificis, a les persones (com poden caminar les dones amb tan d'or al coll?), etc.

L'elitisme a Dubai és un fet, aquest és el lloc on la gent té més diners dels que realment saben com gastar-se. Així que l'únic que fan és gastar-se'l. Em vaig perdre intentant calcular la quantitat de diners que pot guanyar en brut una ciutat com aquesta al dia. Deixem-ho en molts més milions dels que mai podríem arribar a imaginar.

Una vegada a l'hotel, pensant en això, vaig decidir preguntar per la part vella de Dubai. Què era aquesta ciutat abans de tenir tot el que la fa tan famosa? El meu pare em va ensenyar on era i, com que els nostres viatges solen estar poc preparats i decidim el dia abans què farem l'endemà, vam decantar-nos per anar a veure el nucli antic.

Així doncs, esmorçant amb els nostres acompanyants, ho vam proposar. Com que teníem moltes ganes de dsifrutar del mundialment conegut parc aquàtic de l'Atlantis, vam decidir que un cop haguéssim acabat del parc,

aniríem al casc antic, la part que segurament mai veureu si aneu a visitar a Dubai, perquè no agrada, no atrau.

Les sensacions que et penetren allà són del tot diferents. Mentre la part nova de Dubai està totalment europeïtzada i americanitzada, la part vella segueix més o menys fidel al seu origen. No trobes luxe però sí brutícia, al contrari que a la part nova. Hi ha gent més humil, però també hi ha creences molt arrelades, i els estrangers no són gaire ben vistos. Fins i tot a un hostel no et deixaven quedar-t'hi si no eres musulmà. En definitiva, a Dubai trobem tot el que podríem trobar en diferents parts del món concentrats en una sola.

Canvia la cosa, oi?

Sense oblidar la finalitat professional amb què vàrem anar a Dubai (trobar importadors de xais), vàiem de fer la visita corresponent al mercat de carn. I aprofitant que al costat hi havia el de peix i el de fruita i verdura, també vam visitar-los.

Així doncs, aquí començava la part laboral del viatge. Després de sopar en un restaurant de la part vella, vam anar a dormir per estar descansats per l'endemà.

Aquell matí vam esmorzar i, poc després, vam agafar un taxi cap al World Trade Center de Dubai, on es va celebrar la fira Gulfood on països i empreses d'arreu del món mostraven els seus productes per obrir mercat.

Després de tot el matí parlant amb empresaris d'arreu del món i caminant per pavellons gegants plens de gent, estava esgotat. Vaig dir-ho al meu pare i em va entendre, i em va donar diners i em va dir que, quan volgués, l'avisés i podia marxar. Així ho vaig fer.

Llocs per descobrir

Dubai està ple de meravelles arquitectòniques per visitar i tenia moltes ganes de veure-les. Aquella tarda vaig caminar gairebé vint quilòmetres. Llavors sí que estava esgotat de veritat. Vaig arribar a la conclusió que Dubai és una ciutat que no està feta per anar a peu, quasi no hi ha passos de vianant a cap costat i les carreteres són gegants i extremadament difícils de creuar, a més a més, només hi ha dues línies de metro que arriben a pocs llocs, pel que per anar a altres llocs necessites taxi o cotxe. I com que no volia gastar, vaig agafar el metro per anar a estacions a prop del que volia veure i després vaig caminar. I caminar. I caminar. Sota un sol tan picant que feia suar com un porc (mai no he entès aquesta comparació).

L'edifici més famós que vaig visitar després de les Emirates Towers va ésser el Burj Al Arab, l'hotel més luxós del món el qual va servir d'inspiració per a la construcció del controvertit Wella de Barcelona. No et deixaven acostar-te gaire a l'hotel, crec que més o menys un quilòmetre et separa del punt més proper a l'edifici. Sincerament em sembla bastant exagerat. De camí a la meva destinació em vaig trobar la biblioteca nacional dels EAU on no et deixen fer fotos perquè no molestis la gent que hi va a treballar o estudiar.

Quan ja va venir la nit, vam decidir anar a sopar a Dubai Marina, on hi ha l'equivalent al port olímpic de Barcelona, lloc d'imprescindible visita si viatgeu a aquesta ciutat de difícil descripció en una sola paraula.

L'endemà el meu pare i els altres acompanyants van tornar a treballar, mentre que jo vaig decidir passar el dia a l'hotel, entre la piscina i la platja. Vaig tenir temps per pensar sobre què era aquella ciutat i per què em feia sentir totes aquestes emocions. Ja quedava poc per marxar, i aquesta idea no m'agradava gaire.

El matí següent, quan els nostres acompanyants ja van marxar, vam voler visitar amb millor profunditat la part vella de la ciutat ja que era un dels punts amb més passat. Així doncs, vam visitar emblemes com el mercat de l'or. Poc després de dinar, ens vam dirigir cap a l'aeroport, ja que era el moment de tornar a casa. Just en aquell moment, Dubai em va tornar prococar pensaments contradictoris, ja que volia marxar i no volia a la vegada.

En general, Dubai em va deixar sense respiració. La meitat del temps que vaig passar en aquella ciutat vaig estar preguntant-me com tot allò era possible. Però suposo que aquest és el punt de Dubai. Després de tot, és una ciutat bocabadant amb tot el que podries imaginar i més en meitat d'un desert estèril. Les illes artificials, les grans i netes platges, la grandiosa arquitectura, els extrems de la riquesa que adornen els cotxes, les robes, els restaurants. Tot a la vegada. En llocs com aquest és on veus la relació entre bellesa i superficialitat. És un catalitzador de l'obsessió per les aparences físiques i, especialment, les possessions materials. Tot això, a Dubai, és portat als extrems.

En definitiva, anomeno Dubai la ciutat on els extrems es troben ja que pots experimentar els majors alts i baixos de la riquesa i la grandesa però no trobaràs fàcilment un ritme constant ni la calma que proporciona una vida moderada.

I si en fem una pel·lícula?

El millor ballester del món

■ **Elvis Mallorquí**

—Tinc una idea per a la meua propera pel·lícula.

—Ah sí? Una altra? (*Però si no n'has fet cap de pel·lícula encara, tanoca*). Digués, va.

—Una pel·lícula sobre el millor ballester del món.

—Què? Però si això ja està molt vist. En Guillem Tell surt a tot arreu: pel·lícules, sèries, còmics, etc. El tema està gastat.

—Ha, ha, en Guillem Tell. Però si no és més que un aprenent... al costat del meu heroi, un veritable mestre, en Ferrer Ponç, de Riudellots de la Selva.

—(*Aquest tui està sonat*). Au va! Què m'expliques? En Tell va ser el millor ballester del seu temps. Va enfrontar-se al seu senyor, Hermann Gessler, governador del cantó suís d'Uri en nom dels Habsburg, emperadors del Sacre Imperi Romà Germànic. Per no inclinar-se davant del símbol de l'autoritat imperial —un barret dalt d'un pal al mig de la plaça—, va ser castigat a disparar una fletxa a la poma que aguantava el seu fill petit amb el cap. Tell va encertar i va dir a Gessler, que s'havia fixat que havia preparat dues fletxes, que la segona era per a ell. I així va ser.

—Tot això ... sí, ja ho havia sentit. Però tot és mentida. Una invenció. Una pel·lícula de fa temps. Són llegendes d'aquelles que, un cop inventades, s'han refet un munt de cops. Mira... la primera vegada que la van escriure va ser a finals del segle XV, més de dos-cents anys després que en Guillem Tell hagués nascut. I, de fet, la llegenda que tothom coneix és la que va deixar per escrit el gran inventor de pel·lícules, Friedrich Schiller, a inicis del segle XIX. Tan bé els hi va anar als suïssos, que van convertir Guillem Tell en un heroi nacional.

—És clar, home, tal i com ha de ser.

—Però si ni tan sols se sap si en Tell va existir de veritat o no. Ningú ha trobat cap document que en parli. L'única cosa que hi ha de veritat és que els pagesos de les valls alpines de Suïssa van derrotar el 1315, a la batalla de Morgarten, els cavallers del duc d'Àustria, el fundador de la dinastia dels Habsburg. Aquests, des del 1273, volien estendre el seu domini cap a les valls alpines de Suïssa per controlar els passos del Simplon i de Sant Gotard i la reacció contrària de les comunitats rurals d'Uri, Schwyz i Unterwalden, unides per un jurament d'ajuda mútua el 1291 al qual es va afegir Zurich i altres ciutats lliures i cantons. El 1315 a Morgarten, en un pas estret entre muntanyes, uns mil cinc-cents pagesos suïssos van derrotar l'exèrcit de dos mil homes i mil cavallers del duc Leopold d'Àustria.

—En Tell hi va ser-hi, en va ser el gran heroi.

—Au va. Es diu que ell duia una ballesta, però a Morgarten els pagesos anaven armats amb alabardes, llances acabades amb una destrat. No t'ho creguis tot, si us plau. Tot són rumors: diuen, diuen, diuen.

—En canvi, el teu personatge... com has dit que es deia?

—Ferrer Ponç, de Riudellots.

—Això. Doncs, tu dius que aquest és autèntic, no? Però si ningú el coneix!

—És veritat. Ningú no el coneix. Però és real. El seu nom surt en un pergami del 1265. I vivia en un petit mas, el mas Ponç de Riudellots, tan discret i humil com ell. Res a veure amb la casa que els seus descendents hi van construir a sobre, la torre Ponsa. Una casa amb torre, però això són figures d'un altre paner.

—A quines batalles va anar, aquest paio?

—No se'l coneix per cap batalla, sinó per un detall aparentment insignificant. Feia de testimoni en un plet entre senyors.

La Torre Ponsa de Riudellots, a inicis del segle XX

—No pot ser... Ha, ha, ha! El millor ballester del món... humil i discret... Testimoni d'un plet? Ha, ha, ha! Però si no tens res per començar la teua pel·lícula!!

—Al contrari. Això és un començament magnífic. Jo ja ho veig. Abans dels crèdits inicials de la pel·lícula, veurem els preparatius del judici, enmig d'uns prats per on passen les aigües enllotades de diversos rius i rieres. Van apareixent els crèdits. Després, s'inicia el judici. Te'l resumeixo. És l'any 1265. L'acusat és el clergue Guillem Gaufred, tresorer de la seu de Girona. Nou anys abans, el 1256, havia comprat el domini del cavaller Arnau de Vilademany sobre uns deu masos de Riudellots. Però el van acusar, com que era un eclesiàstic, de no ser una persona idònia per posseir un feu laic. Diversos testimonis van ser citats a declarar per veure de quins masos es tractava i on es trobaven. Es veu que els senyors no s'aclarien entre ells: veien tots els masos iguals. Tothom tenia clar que el mas de Rail o Arrel era del ciutadà gironí Bernat de Banyoles i que els masos d'en Guillem Gaufred relativament a prop. El més proper de tots era el mas Gombau, situat a una ballestada o tret de ballesta del de Rail.

—Ja està?

—No, encara no. Fixa-t'hi. Són pagesos que compten les distàncies amb tirs de ballesta!

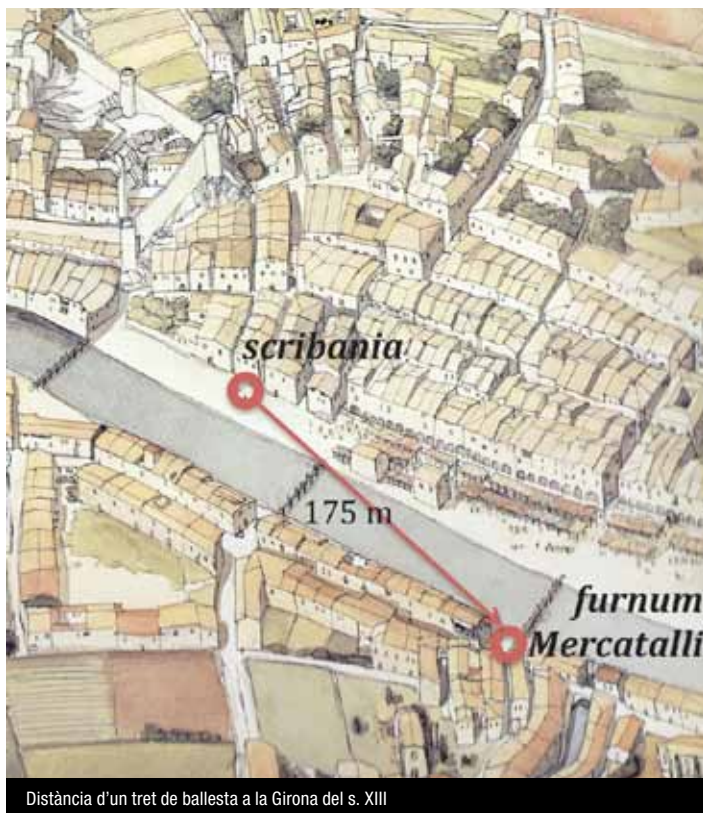
—I...? Què passa? Jo compto les distàncies amb temps: Girona-Barcelona, una hora per l'autopista, mitja amb el TGV!

—Exacte! Ells sabien comptar amb tirs de ballesta perquè sabien tirar amb una ballesta, era la seva arma. No les espases dels cavallers. Amb una ballesta podien matar de cop qualsevol cavaller.

—Molt bé... I en Ferrer Ponç, què?

—Ara ve, el meu heroi. Ell no va dir el mateix que els altres. Ell va afinar més que ningú. Va dir que la distància entre el mas Rail i el mas Gombau era la mateixa que hi havia entre la notaria de Girona i el forn del Mercadal, exactament 175 metres. "*Quantum est de scribania usque ad fumum Mercatalli*" va escriure el notari. El forn del Mercadal era entre l'església de Santa Susanna i l'actual carrer de Santa Clara i l'escrivania, a l'altre marge de l'Onyar, a l'actual carrer de l'Argenteria. Entre els dos punts, aleshores,

I si en fem una pel·lícula?

Distància d'un tret de ballesta a la Girona del s. XIII

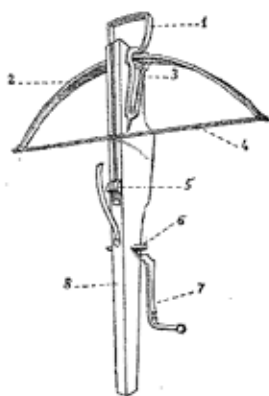
hi havia una esplanada sense urbanitzar al mig de la ciutat per on circulava el riu Onyar.

—Ah, molt bé. I què vols dir amb això? On vols anar a parar?

És evident, home. Ell, en Ferrer Ponç, sabia exactament les distàncies perquè era un magnífic llançador de ballesta. Segur, segur que era ell qui havia guanyat la competició anual que es feia a Girona, al llit de l'Onyar, cada any. El Joc de la Ballesta. No havia donat el seu nom propi. "Fletxa negra", li deien. Anava tot vestit de negre i les seves fletxes també.

—I com ho saps això?

—Fixa't, el seu nom és Ferrer Ponç. Segur que era el nebot del ferrer del poble i passava moltes hores ajudant-lo. Tocant el carbó per la forja, quedava ell negre i també les fletxes que hi acabava d'adobar. En tenia de tots tipus al carcaix: "cairells" amb el tronc curt i la punta de ferro piramidal; "tretes" que eren les sagetes més corrents; i "vires" més primes i de punta aguda. A casa seva, com tots els pagesos, tenia una llança i un pavès, un escut allargat per tal de protegir-se mentre parava la ballesta subjectant-la amb un peu per l'estrep i ajudant-se del croc —o ganxo— que duia penjat a la cintura.

BALLESTA (I)
1, estrep;—2, arc, traç;—3, bragueset;—4, corda;—5, nou;—6, teler?;—7, clau;—8, arbrer.

Parts d'una ballesta del s. XIII

—Molt bé. D'acord. Era un crac amb la ballesta de croc. Però ... a veure. Si era tan bo disparant, no havia anat a cap guerra? En quines batalles havia participat? Què hi feia a Riudellots de la Selva, dissimulant que continuava essent un pagès? Com anirà l'argument de la pel·lícula?

—Home això ja vindrà. Tot sol. No cal pensar-hi gaire. El més important és trobar la figura, l'heroi, la llegenda, el mite. Diuen que el rei Jaume I va conquerir Mallorca amb l'ajuda d'una ballesta de torn. Diuen que ell mateix, mentre anava assetjant les fortaleses del que seria el regne de València, anava incorporant ballesters sarraïns al seu exèrcit. Diuen que el seu fill, el rei Pere II, va defensar Girona de l'atac del rei francès Felip l'Ardit, el 1285, amb aquests ballesters i també en tenien a les galeres que van destrossar l'armada francesa a les illes Formigues, prop de Palamós. Diuen que eren considerats "los pus sobirans ballesters del món". Diuen que al Saló del Tinell del Palau del Rei, hi ha dibuixats una colla de ballesters. Fixa-t'hi. Veus que n'hi ha un que hi destaca?

—El que va vestit de vermell?

—Sí, és clar. Diuen que aquest color el distingia dels sarraïns. Que era cristià.

—Així... podria ser en Ferrer Ponç?

—Evident. Això és el que diuen. És l'heroi de la pel·lícula. Una llegenda. El nostre Guillem Tell.

—Però... no hem quedat que aquest era producte de la invenció, de les llegendes? El teu també te l'acabes d'inventar?

—Si us plau, home, no t'ho creguis tot. Tot són rumors: diuen, diuen, diuen.

Ballesters pintats als murs del Saló del Tinell de Barcelona, segle XIII

Espai de cinema

The 87th Academy Awards

■ Enric González

Neil Patrick Harris va tardar tan sols uns minuts a convertir la introducció a la gala en un número musical. Però no és res que ens vingui de nou, veritat? Ja sabem per què l'havien contractat. Abans de res, seria bo fer un petit incís sobre els presentadors d'aquests premis.

Parlant en termes històrics, els tres grans presentadors de les gales anuals dels Oscars han sigut: el meravellós Bob Hope, el presentador Johnny Carson i, més recentment, l'humorista Billy Crystal. Entre els tres han presentat tres dècades dels premis de l'Acadèmia, res dolent donat que l'entrega d'aquestes famoses estatuetses tenen aproximadament noranta anys.

En tan sols l'última dècada, els Oscars han tingut dotze presentadors, però cap no ha mantingut el nivell de la gala tan alt com per guanyar-se la presentació de la pròxima gala, encara que l'actual reina dels *talk show* estatunidencs, Ellen DeGeneres, va ésser seleccionada el 2007 i, seguidament, el 2014. En la meua opinió, va ser un gran error no donar-li aquesta gala tenint en compte la increïble presentació que va dur a terme l'any passat.

Aquesta gala, doncs, ha sigut la primera per a Neil Patrick Harris, qui, en cap moment, va sortir de la seva zona de confiança. Com ja he dit, va començar amb una actuació musical que parlava de la gloriosa història del cine de l'Acadèmia, amb unes quantes anècdotes *obscures* d'aquesta història on Jack Black el va parar per cantar algunes de les qualitats més sinistres de Hollywood. "Aquesta nit honorem els millors i més blancs, vull dir més brillants, premis de Hollywood", va començar dient Harris, tocant la falta de diversitat tan discutida en les nominacions.

Neil P. Harris va oferir una gala sòlida, no la seva millor ni la millor dels Oscars, però tampoc la pitjor. Cal destacar que el seu sentit de l'humor va ser totalment natural i anava ben armat amb una bona veu i un gran ritme, tot i que poques vegades va aparèixer, va recordar la primera regla del *showbusiness*: "Quan tot falla, fora pantalons".

Neil Patrick Harris

Entrant en matèria, poques vegades una gala de premis de l'Acadèmia s'ha desfet tan ràpidament per culpa d'un defecte important en el guió. Mentre que aspectes com els nominats poc coneguts i el caràcter previsible del guanyadors estaven més enllà de les mans dels productors, massa material inútil i desconcertant en el guió va tirar per terra fins i tot el caràcter divertit de Harris.

Les bromes tan rebuscades del presentador s'accepten, però no es perdona que moments on l'humor hagués sigut un gran amic es deixin de lloc. Per altra banda, la realització semblava que a vegades fallava, sobretot en moments com quan Harris va sortir amb calçotets parodiant la pel·lícula

Birdman, on la càmera va fallar intentant trobar Keaton o algun membre de la producció del film en busca d'una reacció, igual que quan va fallar al principi, també, vagant innecessàriament per l'aire durant l'actuació d'obertura de la gala.

Ara bé, l'innegable moment fort de la nit va venir tan ràpid que va deixar la gala a la vora d'un abisme. Primer de tot, Idina Menzel es va reunir amb John Travolta (qui va confondre el seu nom la gala de l'any passat, exposant-se a milers de bromes), tot seguit els cantants John Legend i Common va commocinar el món amb la seva representació de la imponent cançó *Glory*, de la pel·lícula *Selm*, la qual va deixar David Oyelowo i altres actors amb les llàgrimes als ulls. Després de guanyar l'Oscar per Millor Cançó, els dos cantants van donar un increïble i sincer discurs sobre el persistent estat racista del país.

Common i Legend.

Pel que fa a les altres actuacions de la nit, l'homenatge de Lady Gaga a *The Sound of Music* va agafar força quan va entrar Julie Andrews per entregar el guardó per Millor Banda Sonora. I la representació d'*Everything is Awesome* de la pel·lícula *Lego Movie* va deixar les boques obertes ja que va ser la primera vegada que una gala dels Oscar es podia confondre per una dels *Nickelodeon Kid's Choice Awards*.

Els discursos dels guanyadors d'aquest any van ser del tot inspiradors: el guionista de *The Imitation Game* Graham Moore va fer referència al seu gairebé suïcidí que va patir als setze anys per fer saber als adolescents amb problemes que tot passa amb el temps, i que ser diferent no és res dolent. El guanyador a millor pel·lícula estrangera, Pawel Pawlikowski, per *Ida*, es feia el seu camí a través de la música que pretenia acabar amb el seu discurs per agrair a la seva família a Polònia. J.K. Simmons, per altra banda, va aconsellar dolçament a tothom qui l'estigués escoltant de trucar els seus pares i donar-los les gràcies per tot durant el seu discurs d'acceptació per Millor Actor Secundari. Seguidament, Patricia Arquette, guanyadora en la categoria de Millor Actriu Secundària, va fer una crida a la igualtat de gènere en els salaris.

Patricia Arquette

No obstant això, el millor i més humil discurs d'acceptació de la nit va ser de la mà d'Eddie Redmayne per Millor Actor en la seva interpretació d'Stephen Hawking, presentat per l'increïble Cate Blanchett. L'actor, entre crits d'emoció, va dedicar el guardó als malalts d'ELA. I no podem deixar

Espai de cinema

Graham Moore

J.K. Simmons

Julianne Moore

Eddie Redmayne

mella, l'equip de *Good Morning America* que la va presentar va ser fidel a la campanya *#AskHerMore* (pregunta-li més) –la qual va fer una crida als periodistes per preguntar més coses a les actrius que no pas quin dissenyador havia fet el seu vestit– i van ser políticament correctes a l'hora de la distinció entre gèneres en referència a les preguntes amb més substància.

Equip de Birdman

de banda el reconeixement tan merescut a Julianne Moore, qui va rebre Millor Actriu per interpretar una malalta prematura d'Alzheimer, dedicant el premi als malalts de tan horrible malaltia. No s'ha d'oblidar que les grans guanyadores de la nit van ser *The Grand Budapest Hotel*, *Birdman* i *Whiplash* les quals es van emportar quatre, quatre i tres premis respectivament.

Sens dubte, Sean Penn es va emportar el premi per la pausa més dramàtica en anunciar l'Oscar per Millor Pel·lícula a *Birdman*. González Iñárritu va recollir el guardó tot fent broma: *Potser l'any que ve imposen normes d'immigració a l'Acadèmia ja que dos mexicans guanyant dos anys seguits és sospitós*.

Però en general aquesta va ser una gala perfectament oblidable. És una llàstima perquè l'obertura de Harris va ser una gran demostració del seu potencial per portar l'esperit alegre que Billy Crystal va donar a l'Acadèmia.

Pel que fa a la Catifa Vermella, l'equip de *Good Morning America* que la va presentar va ser fidel a la campanya *#AskHerMore* (pregunta-li més) –la qual va fer una crida als periodistes per preguntar més coses a les actrius que no pas quin dissenyador havia fet el seu vestit– i van ser políticament correctes a l'hora de la distinció entre gèneres en referència a les preguntes amb més substància.

La setmana que vaig néixer

La setmana que vaig néixer

Des de fa uns anys, demanem als alumnes de 4t d'ESO que investiguin què va passar la setmana que van néixer. Ho fem des de la matèria de Projecte de Recerca, que tenia primer una assignació d'una hora setmanal, que després s'impartia a les hores de Tutoria i que ara fem dintre de la matèria d'Educació Ètico-Cívica. Es tracta d'un treball igual i, a la vegada, diferent per tots i cadascun dels alumnes. O gairebé. Són pocs els alumnes que han nascut el mateix dia. Per realitzar-lo, cal preguntar als pares i als familiars sobre el que recorden del dia del naixement, de tres dies abans i de tres dies després. Però també cal cercar als diaris de l'època. D'entre els que permeten fer-hi cerques de manera gratuïta, tenim *La Vanguardia* i, a través de l'Arxiu Municipal de Girona, tots els de les comarques gironines. Aquest any hem demanat als alumnes de 4t d'ESO que, després de llegir els diaris de l'època –i, si cal, també la Wikipedia–, seleccionin una desena de fets de la setmana que van néixer en funció de si tenen un vincle amb un dels Objectius del Mil·lenni que han estudiat dins la matèria d'Educació Ètico-Cívica i el que s'ha anat treballant en relació al DEAR Project. Evidentment, no hi ha cap vincle directe entre els fets que passen un mateix dia en una casa o família, en un poble, en un país i al món, però sí que els podem enllaçar en un relat, en una narració. Justament, els demanem això: relacionar fets cercant uns vincles que, en un principi, no hi són.

Entre els textos següents hi ha un exemple de com podria ser aquest treball i les redaccions de set alumnes de 4t d'ESO: la Jorgina Pol, l'Arnau Viedma, la Queralt Pérez, la Paula Noguer, la Yaroslava Semenova, la Mayer Dias i l'Èric Bosch. Llegiu-los i descobriu qui ha escrit cada text.

A la vegada, us invitem a tots els membres de la comunitat educativa a fer aquest treball i, en propers números, a publicar-los en aquesta nova secció de la revista.

1. Un regal ben especial

El 31 de desembre de 1997 el meu pare i la meva mare van anar a sopar casa els meus oncles de Santa Coloma de Farners. Celebraven el Cap d'Any, però van haver d'anar a dormir aviat perquè la mare estava molt cansada perquè faltaven pocs dies perquè jo nasqués. Aquest dia, l'últim de l'any, van trobar viva la Irene García Bae, una jove esquidora de 18 anys que havia estat perduda durant 48 hores. La noia es va perdre perquè va sortir d'una pista mentre esquivava. Els motius perquè va continuar amb vida van ser el seu equip de muntanya que la protegia i teules de xocolata amb nous que tenia per menjar a la seva motxilla. La van buscar per la muntanya la Guàrdia Civil i fins i tot un helicòpter, però no la trobaven i gairebé la van donar per morta. Per aquest motiu van deixar de buscar-la, però la família i uns quants voluntaris van continuar buscant fins que la van trobar. La noia no presentava cap lesió física greu, però sí que tenia esgotament i estava congelada. Una frase que crida l'atenció de l'article és: *"No he tenido miedo porque lo importante es tener ganas de vivir"*. Segurament aquesta actitud la va ajudar a lluitar i seguir viva.

El dia 2 de gener de 1998 el meu pare va agafar l'Opel Zafira i va portar la meva mare a l'Hospital de Santa Caterina de Girona, el vell, perquè tenia contraccions. Van arribar-hi a les 23.45 i jo vaig néixer a les 00.08 del dia 3 de gener. El part va ser molt curt perquè tenia moltes ganes de sortir i conèixer els meus pares. Vaig pesar 3 kg i 200 gr i tenia una llargada de 52 cm. Tota la família em va venir a conèixer de seguida: avis, àvies, oncles, ties, cosins i cosines. També amics de la família. Aquesta mateix dia, però molt lluny de Catalunya, a Rússia, van començar a circular nous rubles per frenar la inflació i promoure la confiança. Els rubles són monedes de la Federació Russa.

La setmana que vaig néixer

El dia 4 de gener es va publicar un anunci al diari que deia que un estudi científic demostrava que els imants alleugereixen el dolor, però no s'aconsegua explicar per què. En Carles Vallbona, de l'Escola de Medicina Baylor de Houston, va fer un rigorós estudi on explicava que un imant és capaç d'alleugerir el dolor amb la mateixa eficàcia que un fàrmac però sense efectes secundaris. Aquest mateix dia també va sortir publicat que la cavalcada dels Reis Mags de Girona començava a les 4 de la tarda, un horari diferent dels altres anys que començava més tard. Al diari també apareixia una fotografia amb el recorregut. Aquesta informació va ser molt útil per a totes les famílies que volien anar a esperar els Reis Mags. Els Reis anaven acompanyats per bandes de músics, cuiners i escaladors. La persona que aniria al davant era "l'home del foc" i aniria encenent els fanalets dels nens i de les nenes amb el foc màgic de l'Orient.

El dia 6 de gener, el dia de Reis, els meus pares em van fer un regal molt especial: una vaca de peluix amb el so real de l'animal. Encara el guardo sobre una lleixa de la meva habitació perquè és un record molt bonic. Aquest dia sortia una notícia al diari sobre el comerç de Girona. Ens informava sobre l'increment de les vendes, però "sense eufòria". Ens diu que els comerciants esperen repetir el número de vendes de les rebaixes de l'any 1996. També ens recordava que el dia 7 començaven les rebaixes per llei, però ens diu que algunes botigues ja fa pocs dies que fan descomptes especials. Una altra notícia del mateix dia va ser que Volkswagen va presentar el nou *Beetle*—escarabat— el dia 5 de gener al Saló Internacional de l'Automòbil de Detroit, als Estats Units. Aquest nou model no circularia a Europa fins al mes d'octubre. Tenia una línia molt moderna, gairebé futurista. Feia 4,09 m de llargada i 1,70 d'amplada.

2. Un part peculiar

El dia 27, un dia normal i corrent de novembre, la meva mare estava dinant tranquil·lament amb el seu marit i la meva germana, que en aquell moment tenia 8 anys, quan van decidir fer el recompte dels dies que ja portava de gestació. Esperant amb ganes el dia de la meva arribada, que, en teoria, havia de ser el 8 de desembre. I, per no perdre el costum, mentre ho feien miraven les notícies per assabentar-se del que succeïa al món. De sobte, una notícia els va sorprendre. Van ser detinguts tres nois de disset anys a Madrid per raptar, drogar i violar una seva amiga de setze. La meva mare, preocupada com totes les mares que van escoltar aquella notícia, va advertir la meva germana que havia de vigilar les companyies que triava perquè no volia que mai li passés aquell fet.

El dia següent, el 28, els tres es van despertar aviat sense cap motiu en concret. i van decidir anar al bar que feia poques setmanes que s'havia obert al poble a esmorzar. Quan hi van arribar, van veure que el silenci predominava en aquell espai, cosa que era molt estranya en un bar. Van seguir les mirades de la gent present en aquella sala i van comprovar que tots els ulls es dirigien atents al televisor. Així que, encuriós, també van observar que estaven televisant un comunicat d'ETA en què anunciaven la fi de la treva establerta durant catorze mesos. Deien també que la banda terrorista podria reprendre els atemptats. Van quedar tots ben desconcertats.

Aquell mateix dia al vespre el Barça i l'Espanyol jugaven a la mateixa hora i cada equip va perdre el seu respectiu partit, fent que els dos clubs entressin en crisi i que el Deportivo i el Celta dominessin la lliga.

El dilluns 29 de novembre, al meu poble van acabar les reformes de la façana de la biblioteca municipal, que prou li convenia. Mentrestant, a casa, tot seguia normal. La meva mare seguia entusiasmada perquè passessin ràpid els dies que quedaven perquè arribés aquell moment tan desitjat. La meva germana estava distreta a l'escola. i el meu pare, treballant.

L'endemà, dia 30 de novembre, la meva mare tenia hora per una visita ginecològica rutinària, com les que es van fent durant l'embaràs. Tenia planejat anar dues o tres setmanes lluny d'aquí a gaudir de les pistes d'esquí amb la seva família, però no volia deixar la seva feina en mans d'un altre metge perquè havia portat el part de la meva germana i sabia que havia estat complicat. Així que van decidir induir-li el part. En aquell moment li va dir que ja podia anar a casa a recollir les seves pertinences i les de la seva pròxima filla perquè, si tot anava bé, aquella mateixa tarda la tindria en braços. i així ho va fer.

Poques hores més tard va arribar el moment que tota la meva família portava quasi nou mesos esperant. Vaig arribar al món a les 15 h d'aquella mateixa tarda. Però ho vaig fer d'una manera particular: no vaig néixer plorant com acostumen a fer la majoria dels nadons, sinó que em va costar una mica més. Perquè si no hagués estat pels dos copets que em va donar el doctor al cul, potser no hauria començat a respirar. Va ser un part senzill, tot va sortir bé.

Cap a les 8 del vespre, el meu cosí, l'Andreu, va trucar als meus pares per donar-los l'enhorabona. Ells van aprofitar l'ocasió per felicitar-lo, ja que era el seu sant.

La nit no va ser massa fàcil per ella, a causa del soroll que hi havia al passadís. Quan per fi estava ja mig endormiscada, va sentir que dues infermeres xiuxieujaven davant la porta de la seva habitació que estudis científics havien descobert que el 60% de les noves infeccions del virus de la SIDA que es diagnosticaven en els hospitals catalans provenien de relacions heterosexuales. No li va resultar una dada molt significant, però hi va donar voltes i això ha fet que encara ho recordi avui en dia.

L'1 de desembre, quan la meva mare es va despertar, va posar les notícies a la televisió de l'habitació per no perdre el costum. La primera informació que li va arribar a les orelles va ser que aquell mateix dia se celebrava el dia mundial de la SIDA, fet que li va recordar el que havia sentit la nit anterior.

Cap a mig matí, la meva mare va demanar al meu pare que anés a l'ajuntament de Vilobí d'Onyar a empadronar-me. Però amb una condició, només em podia empadronar si li deixaven posar-me el meu nom. Si això no era possible, havia de tornar a l'hospital amb ella i ja pensarien un altre nom. Afortunadament, encara que els va resultar estrany veure aquest nom escrit d'aquella manera tan peculiar, no li van posar cap impediment. La meva mare, en saber-ho, es va alegrar perquè sempre li havia agradat.

Un dia més tard, el 2 de desembre, una infermera va passar per la nostra habitació a fer una visita a la meva mare i a mi, per comprovar que tot anava bé. Va dir que jo li semblava molt sana. i la meva mare, com és habitual després d'un part, estava dèbil i ja tenia ganes de tornar a casa. Perquè en aquella petita habitació, la seva única distracció era jo, quan estava desperta, i la televisió durant la resta del dia.

Per sort, aquell dia se li va fer més curt gràcies a la visita dels meus avis. El seu pare li va portar una ràdio perquè sabia com n'era d'avorrit estar en un lloc com aquell. En engegar-la, la primera informació que va sortir d'aquell aparell, va ser que l'euro havia caigut per sota del dòlar per primera vegada des de la seva creació, és a dir, havia perdut valor.

Per fi va arribar el 3 de desembre, el dia que li van donar l'alta a la meva mare i vam poder marxar cap a casa. En arribar-hi, el primer que van fer els meus pares va ser dur-me a la meva habitació, on hi passaria els anys següents. La meva germana estava ben enamorada de mi, ja que, segons ella, per fi tenia una nina de veritat amb la qual hi podia jugar.

La setmana que vaig néixer

Aquell dia es va fer curt degut a què els familiars més propers ens van venir a fer una visita. Entre els quals va venir el meu oncle que, emocionat, ens va explicar que aquell mateix matí havia demanat per casar-se a la seva xicota i ella havia respost amb un sí rotund.

Al final del dia, després del biberó, em van posar a dormir. Finalment podia descansar. Els meus pares es van estirar al sofà i van parlar de com havien estat aquells últims dies estressants, com de ràpida havia anat tot i que, per sort, ja tenien la petita a casa. Al mateix moment, s'emetien les notícies del vespre, entre les quals va destacar que els bascos es manifestaven a favor de la pau i en contra d'ETA, i així finalitzava el meu tercer dia de vida.

3. Així sóc jo

La veritat és que pocs cops m'he arribat a preguntar per què em dic de la manera que em dic. Recordo que quan vaig acabar parvulari la meva professora ens va donar un diploma a cadascú amb el significat del seu nom. Com que encara el tinc guardat, el puc mirar i explicar-vos-ho. Deia que el meu nom era la forma catalana del germànic *Amwald*, compost per *Am-*, que vol dir àguila, i *-wald*, que significa poder. Per tant, li dona un significat figurat del poder de l'àguila o poderós com les àguiles. Es veu que era un nom molt comú a l'època medieval i que el 2007 era el setè nom més freqüent entre els nadons catalans.

Ara que ja sé més o menys el significat del meu nom, m'agradaria saber el perquè del meu caràcter. Tres dies abans del meu naixement en Jordi Pujol diu públicament que vol negociar amb el govern central per donar a Catalunya més poder. Això podria explicar el sentiment de nació que sento per Catalunya. Després sabem que el dia 29 de març, dos dies abans que jo nasqués, l'OTAN busca defensar Kosovo de les morts ben evidents de la guerra. Potser es podria relacionar amb què sóc humil i pacífic. El mateix dia Barcelona va guanyar el sorteig per celebrar el Campionat Mundial de Natació del 2003. M'agrada l'esport, la natació no gaire, més aviat el bàsquet.

El 30 de març els policies que van crivellar a trets un immigrant desarmat de Guinea Equatorial es van entregar. Això té relació amb el fet que jo sóc honest i sé reconèixer els errors que faig. Però un fet que va passar la setmana que vaig néixer i que no es pot relacionar amb el meu caràcter és que, el dia del meu naixement, era dijous sant. No sóc gens religiós, això sí, no nego que hi pugui haver alguna cosa després de la mort. Però pel que fa a tenir el costum d'anar a l'església... Ni tan sols he fet la comunió: m'hi vaig negar, tot i que era força petit per decidir-ho. Això sí, estic batejat.

Segons pel que m'han explicat els meus pares, es veu que tenia força pressa per arribar al gran món que m'esperava i van haver de trucar una ambulància. Vaig ser prematur amb un mes d'antelació. Una cosa que sí que és certa és que m'agrada arribar uns minutets aviat als llocs, un mes i mig trobo que és massa d'hora. L'ambulància va anar per feina segons el que tinc entès. Per això m'agrada tant la velocitat: no sé ben bé com expressar-me, però em fascina tot el món de la competició automobilística. Vaig néixer a les 21.30 h de la nit: la veritat és que m'agrada més fer les coses al vespre que al matí, per posar un exemple.

4. La meva primera aventura

El febrer del 1999 va ser un mes molt fred als Pirineus. Nevava tot el dia i tota la nit. El dia 12 d'aquest mes la meva mare tenia hora per al ginecòleg per anar a fer-se un control. Així doncs, amb el meu pare al voltant van fer un viatge d'una hora per anar des de Cassibrós, el meu poble, fins a Vielha. Quan van tornar a casa era tard, ja que van decidir que anirien a sopar a

fora aprofitant que la meva àvia s'havia quedat cuidant el meu germà. Si quan van arribar a casa eren cap a la una i mitja, a les quatre van haver de tornar a agafar el cotxe perquè la meva mare s'havia posat de part, però aquest cop no van tardar una hora en arribar a Vielha. El Port de la Bonaigua estava tancat a causa de les fortes nevades i això els va obligar a fer una llarga volta de dues hores fins a arribar a l'hospital.

Un cop allà ho van posar tot a punt per la meva arribada. A les set i deu vaig néixer mig morta, perquè se m'havia embolicat el cordó umbilical al coll i no podia respirar. El metge me'l va desembolicar i em va donar la típica bufetada al cul perquè comencés a plorar, vaig sanglotar i els meus pares van poder sentir el meu primer de molts més plors. La tornada cap a casa va ser molt més curta i tranquil·la que l'anada.

En arribar a Cassibrós vaig conèixer el meu germà gran i la meva àvia. Tots dos estaven molt contents de veure'm. Tot i així, al meu germà no li va fer gaire gràcia la idea que jo ocupés el seu estimat bressol i, per això, m'empenyia mentre dormia o em bolcava el bressol.

Encara que jo només vaig viure a Cassibrós els primers quatre anys de la meva vida, puc explicar com és la vida al Pirineu amb tots els detalls. Tot és diferent al meu poble, d'unes deu cases com a molt. Tots érem veïns però no per això ens portàvem bé. De fet, a molts d'ells els molestava quan el meu germà i jo sortíem a jugar amb els gossos o a pescar al riu. Allà dalt, totes les cases tenen més o menys el mateix aspecte, si més no per fora. Pareds de pedres ben col·locades, teulats de llosa i finestres entelades amb els marcs de fusta. Per dins, sovint tenen el terra de parquet i el sostre de fusta amb les bigues mestres visibles. I als menjadors mai hi falta una bona llar de foc.

Tot això, juntament amb grans records i moltes més coses fantàstiques, és el que em fa sentir fascinació cap al meu poble i la meva casa de Pallars. Tant jo com el meu germà sabem que no podríem haver passat els primers anys de les nostres vides en un indret millor que al cobert de Rita —el nom amb què es coneix casa nostra—.

5. La meva veu

No sé quan vaig començar a cantar per primer cop: la meva mare sempre diu que ho faig des que vaig aprendre a parlar o fer sons.

Després de dies esperant i sense indicis que jo volgués sortir, el metge i els pares van acordar fer una cesària el dia 7. Potser per això és el meu número preferit. Sort que existeix aquest sistema, perquè sinó el risc de mort era gran per a les dues, ja que estava col·locada de cul.

Vaig néixer un dimecres d'estiu a les onze del matí a la Clínica Girona. El part va ser ràpid i sense dificultats. Pesava 3.090 gr i mesurava 51 cm. Era menudeta i de pell i cabell fosc. Els meus pares sempre diuen que en comparació amb la resta de nadons semblava que m'havien torrat.

La meva mare des de petit havia dit que si tenia una filla es diria Cristina, però quan va arribar el moment d'escollir quin seria el meu nom, tant ella com el meu pare van preferir que el meu nom fos curt, fort, sense diminutius i sense traducció al castellà. El que van trobar ve del llatí i vol dir petita.

En el primer any de la meva vida era una nena observadora, desperta. Als deu mesos ja caminava sola i no tenia cap dent. Porto des que vaig néixer dormint amb música i ara, si no n'escolto a l'hora de dormir, em costa més agafar el son. Per això crec que d'aquí, i també pel meu avi, em ve aquesta afició per la música.

Durant la meva infància, m'agradava molt anar a l'escola i plorava si estava malalta i no hi podia anar. He fet i provat tot tipus d'activitats extraescolars: patinatge artístic, bàsquet, teatre, música, guitarra, dibuix, natació,

La setmana que vaig néixer

hip-hop i anglès. Actualment només faig anglès, hip-hop i, si tinc temps, vaig al gimnàs. La guitarra la toco de manera autodidacta a casa. Però el que faig més és cantar. Canto a tota hora, tant que al final els meus pares m'han de cridar perquè calli. Per sort des de fa tres anys puc cantar fora de casa, dalt d'un escenari i davant del públic. He après molt de música, cant i superar els meus nervis.

6. Abans i després

Vaig néixer el 19 de juliol de 1998, de set mesos, per ser exactes. Abans de continuar, comencem pel principi: tres dies abans que nasqués.

Durant aquest dia la meva mare ja no es trobava bé del tot. Continuament tenia canvis d'humor: passava d'estar normal a posar-se trista i, fins i tot, plorar. Normalment la meva mare passava els dies a casa la meva àvia. Vivíem en una petita casa en un barri molt humil juntament amb el meu pare. Tots just davant teníem la casa de la meva àvia, la mare del meu pare.

El segon dia va continuar igual, només amb la diferència que al país va començar a ploure i ploure cada vegada més fort. Justament aquell dia per les notícies va sortir un reportatge d'un tsunami a Papua Nova Guinea que va deixar 1.500 morts i 2.000 persones desaparegudes, sense comptar els que havien quedat sense casa. No gaire més tard les notícies del temps van anunciar que a Honduras s'hi acostava l'huracà Mitch, que va deixar aproximadament uns 7.000 morts amb moltíssima gent sense res per poder sobreviure.

El dia 18 de juliol a casa teníem convidats uns amics del meu pare. Tots estaven molt contents perquè el meu pare els ensenyava una pistola que s'havia comprat; a més, havien begut una mica i això a la meva mare no li agradava gens, la veritat. Com que des del dia 18 jo ja volia arribar al món estava molt inquieta a la panxa. Fins i tot la meva mare va tenir febre. Quan ja era de nit, la meva mare ja estava cansada i els amics del meu pare no marxaven va decidir fer-los fora ella mateixa. Però va arribar la seva amiga, que era veïna nostra, i en veure que la meva mare estava amb contraccions, ella mateixa li va dir al meu pare que havíem d'anar a l'hospital de la capital. Segons van escriure, vaig néixer a les 12 del migdia del 19 de juliol, de set mesos. Per això els metges em van portar a fer proves per tenir la certesa que havia nascut perfectament. No va ser fins al següent dia que em van portar amb la meva mare i li van dir el meu diagnòstic: estava perfectament, no necessitava estar en una incubadora, tenia els òrgans ben desenvolupats i el que em feia falta era calor. Segons la meva mare tenia la pell de color groc i al front una taca que després va marxar. Aquell mateix dia ens vam assabentar gràcies a la meva àvia, que havien creat un projecte anomenat Gri-sra, el camí de l'aigua, per tal de poder portar aigua a Burkina Faso, ja que eren molt pobres i sense recursos econòmics.

El segon dia després del meu naixement, la meva mare va marxar a casa, però sense mi. Es veu que em va oblidar i no se'n va assabentar fins que va arribar a casa. La meva àvia li va dir que el Papa havia redactat la seva catorzena encíclica i això la va fer adonar que m'havia deixat a l'hospital. Quan em va anar a buscar, es veu que jo estava en un bressol, plorant i ben bruta. Em va agafar, em va rentar i em va portar amb ella.

Per finalitzar, l'únic que faltava és que el nom que em van posar va ser per error. La meva mare em volia posar Catusca i no sé què més, però com que ella no hi podia anar, va ser el meu pare que va anar al registre. Un cop va arribar allà i li van preguntar com em deia, se n'havia oblidat i va improvisar. No sé d'on va treure el meu nom. Un cop va arribar a casa, la meva mare es va enfadar..., però se n'ha acabat fent a la idea.

7. Per la festa de les flors

Vaig néixer a les 6 de la tarda del 15 d'abril de 1999 a la ciutat de Toliatti, situada gairebé 1.000 km a l'est de Moscou. La meva àvia sempre m'explicava que va ser una setmana molt especial. Feia poc més d'un mes que la meva cosina, Marina, havia nascut i feia setmanes que la meva mare sentia contraccions i tenien l'esperança que el meu naixement s'avancés i naixéssim en els mateixos dies. No obstant, vaig tardar fins i tot més de l'esperat, ja feia una setmana que havia sortit de comptes.

La millor amiga de la meva mare era la seva veïna. Quan nou mesos abans s'havien trobat per prendre un cafè, totes dues alhora van dir que estaven embarassades. Els va fer molta il·lusió, però encara va ser millor quan vam néixer amb només tres dies de diferència.

La meva àvia també explica que aquells dies van ser tristos i alhora alegres. Era primavera i aquella setmana començava la festa de les flors a la ciutat. Aquesta festa és molt celebrada perquè arriba gent de tota la comarca per visitar-la i els nostres familiars van aprofitar aquesta festa per venir a passar uns dies a casa i esperar el meu naixement. Tres dies abans que jo nasqués, el barri ja estava d'enhonorada amb l'arribada de la Maria, la filla de la veïna. El dia que vaig néixer tota la família estava dinant a casa de la veïna i coneixent la Maria. Quan ja havien acabat de dinar a la televisió feien un programa especial perquè justament una cantant famosa russa d'aquella època, Alla Pugachova, celebrava el seu 50è aniversari. Els veïns només feien que repetir que les dues nenes ens havíem de dir com ella. Tots estaven ballant i cantant les cançons que sonaven per la televisió quan la meva mare va començar a sentir contraccions molt fortes i van haver de córrer cap a l'hospital. Vaig néixer una hora més tard.

També eren dies de tristesa. Arribaven les notícies de les primeres víctimes a Kosovo pels bombardejos de la OTAN i això a ells els afectava perquè tenien por que els cosins que vivien allà estiguessin afectats i la comunicació era molt difícil. Una de les coses que no sé perquè recorda però no pot evitar explicar-m'ho cada vegada que li pregunto per aquells dies és la mort d'un polític alemany, Luilli Stoph. Ella no sap ni qui era, però sempre se'n recorda perquè diu que va morir la mateixa setmana que el seu hámster, que es deia Luigi. Els noms s'assemblaven.

Pel que m'expliquen, la setmana va resultar ser d'allò més entretinguda per a la meva família. No deixen d'explicar-ne coses cada vegada que tenim l'oportunitat de celebrar el meu aniversari tots junts, tot i que actualment no és gaire sovint.

8. La veritable història del meu nom

Vaig néixer un diumenge a les 10 del vespre. Just a punt d'anar a dormir. No tenia nom. De fet, vaig estar uns dies sense nom: el meu pare va anar a l'ajuntament a empadronar-me i va deixar en blanc la casella del nom. Durant uns dies. Quan el vaig tenir, el rector del poble no em va voler batejar amb aquest nom. Deia que no apareixia al santoral. El rector era gran. Just aquells dies es va posar malalt i va venir un substitut que no tenia tantes manies. Va fer trucar la meva mare al bisbat, on li van dir que no hi havia problema: es va agafar el dia de la festa del relatiu femení del nom en qüestió. i al final, em van batejar.

Si hagués estat pel meu avi, que em feia de padrí, jo m'hauria anomenat Samuel. Llavors, el 1971, les coses encara havien de ser així: qui posava el nom era el padrí, no pas els pares. Es veu que havia tingut un amic a la guerra que s'ho deia. No crec que m'hagués agradat: aquest Samuel, potser carlí com el meu avi i integrant del bàndol franquista, va matar molts enemics seus, de l'exèrcit republicà. O potser sí que m'hauria agradat: ara

La setmana que vaig néixer

els amics em dirien Sam. Sona americà i no és tan dur com dur el nom que em van acabar posant, el mateix nom que duia el suposat rei del rock'n'roll, que el desembre del 1971 encara vivia amb la seva dona, Priscilla, i amb la seva petita filla, Lisa Marie. Poc després se separarien.¹ Potser algú el va trobar a faltar la nit del divendres 10 de desembre a Ann Arbor, Michigan: s'hi celebrava el concert en favor de la llibertat de John Sinclair, poeta i activista polític detingut el 1968 per possessió de marihuana. Més que això, que sona a excusa, el que devia preocupar al govern americà era que havia fundat el *White Panther Party*, un grup socialista i antiracista.²

Si hagués estat per la meua mare, m'hauria posat el nom directament i ja està. Però en aquells temps, les dones ho tenien molt difícil per poder decidir res. Només eren protagonistes en algunes festes religioses: a la portada de *La Vanguardia* del 14 de desembre surten unes noies celebrant la festa de Santa Llúcia, patrona de les "modistillas", joves modistes.³ També tenia vocació de modista Isabella Rosellini Bergman, filla de dos grans actors de cinema, segons apareix a la portada de *Los Sitios*, diari de Girona, el 12 de desembre.⁴ Al costat, una altra actriu, Sofia Loren, surt fotografiada amb un llibre que havia escrit: "*In cucina con amore*". Aleshores, el lloc de la dona era a casa, cuinant o cosint.⁵ Però aquell any 1971 les coses començaven a canviar. Els vents de la democràcia començaven a arribar al nostre país: a Andorra el 15 de desembre de 1971 les dones van poder votar per primera vegada.⁶

Potser per això, els meus pares van fer una llista de noms a la qual votaven els familiars i amics que venien, primer a l'hospital, i després a casa, a veure'm. El nom guanyador, una mica estrany, l'havia conegut el meu pare a l'Uruguai uns anys abans. A aquesta part del món, però, els vents començaven a bufar en direcció contrària a les llibertats. El dissabte 11 de desembre, a la Casa Blanca, conversaven el president dels Estats Units, Nixon, i el del Brasil, Garrastazu Medici, sobre "*asuntos globales y del hemisferio americano*".⁷ Recentment, després de la desclassificació de documents secrets del govern americà, s'ha confirmat la col·laboració dels dos governs en la manipulació de les eleccions del 28 de novembre a l'Uruguai per evitar la victòria del *Frente Amplio*, d'esquerres.⁸ El secretari d'Estat nord-americà, Henry Kissinger, va reconèixer al president del Brasil

que la "*mutua cooperación i el acercamiento paralelo*" entre els dos països a les "*áreas de interés mutuo, como Uruguay*" els havia permès assolir "*objetivos comunes*".⁹ El guanyador de les eleccions, Juan María Bordaberry, ja l'any 1972 iniciaria una terrible dictadura militar.

Des d'aleshores, ha plogut molt i ha fet de tot: sol, tempestes i calmes, nevades i sequeres. i els vents han continuat bufant. Ara han tornat a girar al revés.

1 "Priscilla Presley", *Wikipedia*. [URL: http://en.wikipedia.org/wiki/Priscilla_Presley]

2 "John Sinclair (poet)", *Wikipedia*. [URL: [http://en.wikipedia.org/wiki/John_Sinclair_\(poet\)](http://en.wikipedia.org/wiki/John_Sinclair_(poet))]

3 "La festividad de Santa Lucía, patrona de las modistillas", *La Vanguardia*, dimarts 14.12.1971, p. 1.

4 "Isabella Rosellini Bergman, con vocación de modista", *Los Sitios*, diumenge 12.12.1971, p. 1.

5 "Sofía Loren ha escrito un libro de cocina", *Los Sitios*, diumenge 12.12.1971, p. 1.

6 "Las elecciones de Andorra", *La Vanguardia*, dimarts 14.12.1971, p. 5-6.

7 "Garrastazu Medici, en la Casa Blanca", *Los Sitios*, diumenge 12.12.1971, p. 1.

8 "Elecciones generales de Uruguay", *Wikipedia*. [URL: http://es.wikipedia.org/wiki/Elecciones_generales_de_Uruguay_de_1971]

9 "Nixon: Brasil ayudó a manipular las elecciones uruguayas, 1971", *The National Security Archive*. [URL: <http://www2.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB71/indexesp.html>]

Entreteniments

■ Arnau Restudis

A continuació us proposo una sèrie d'entreteniments perquè us trenqueu una estoneta el cap. Uns són una selecció dels més típics però n'hi ha algun altre una mica diferent i, possiblement, desconegut per a molts de vosaltres.

Sudoku

Nivell: Mitjà

9							4	5
				8	5			3
				3			6	
4				6		2	9	
			9		3			
	9	7		1				8
	1			2				
3			7	4				
2	8							4

Nivell: Difícil

	3		6				4	
					5	8		6
				9		5	1	
	5					4	3	
7				5				8
	1	6			9		5	
	6	3		8				
1		5	9					
	8				2		7	

Elemental (o no?)

- Per a aquells que sigueu entesos en física geomètrica i matemàtiques. Tenim una casa en què les dues ales de la teulada tenen una inclinació diferent. L'ala de la dreta està inclinada 55° respecte la vertical, mentre que la de l'esquerra ho està 67° . Suposem que un gall puja a la teulada i, quan hi està situat exactament al capdamunt i mirant cap al nord, pon un ou. **Cap a quin costat de la teulada caurà l'ou?**
- Durant una forta tempesta un vaixell naufraga prop d'una illa. Quatre dels supervivents arriben nedant fins a la costa i allà s'adonen que han anat a parar al costat desèrtic de l'illa. Per això hauran de travessar-la tota per arribar a la civilització i així poder menjar. A més a més, tots els supervivents són coixos i sols han pogut rescatar una cama de fusta del naufragi. Tots ells, per sortir d'allà, estan disposats a compartir la cama però només ho poden fer de dos en dos: dos d'ells es lliguen les seves cuixes i fan el trajecte junts. Cada un d'ells pot realitzar el recorregut al seu ritme i, per això, uns són més ràpids que els altres: el supervivent A sols tarda mig dia a completar el recorregut; el B és una mica més lent i tarda un dia sencer a realitzar-lo; el C tarda dos dies i mig i el D, que està en baixa forma, el realitza en cinc dies. Quan dos dels supervivents fan el trajecte junts, tarden el mateix que tardaria el més lent dels dos. Per acabar-ho de complicar, tots quatre han de ser capaços d'arribar a la civilització en vuit dies i mig com a màxim o es moriran de gana. **En quin ordre hauran de fer el trajecte?**
- Dos amics es troben al carrer després de molts anys sense veure's. Un li explica a l'altre que es va casar i ara és pare de tres filles. "I quants anys tenen?", li pregunta l'altre. "El producte de les seves edats és 36, mentre que la suma d'aquestes és igual al número de la casa on ens trobem", li respon. Així que mira el número però diu: "Això no em serveix. Amb aquestes dades que m'has donat no en tinc prou per saber l'edat que tenen. Em falta informació". Així doncs el pare, finalment, li diu: "La gran toca el violí". D'aquesta manera l'altre amic ja pot saber les edats. **Quants anys tenen les tres filles?**

Joc de taula?

Per acabar us proposo aquest senzill però alhora complex joc. L'objectiu del joc és fer que els punts de colors arribin al seu destí que, en aquest cas, serien els quadrats del mateix color (per exemple, si es demana que s'arribi al quadrat vermell doncs amb el punt vermell –sempre el mateix color que l'objectiu– s'ha d'intentar arribar-hi). El problema és que els punts només es poden moure en línia recta i no poden ni frenar ni girar. És a dir, si es mou un punt cap a l'esquerra aquest no podrà parar i, consegüentment canviar de direcció, fins que no es trobi amb un obstacle que bé pot ser una paret (ratlles diagonals) o amb algun dels altres punts de colors (els quadrats no compten com a obstacle ja que són l'objectiu). Així doncs, quan topa amb un obstacle el punt s'ha d'aturar i canviar de direcció (continuant en aquesta nova direcció en línia recta fins a nou obstacle) successivament fins a l'objectiu establert.

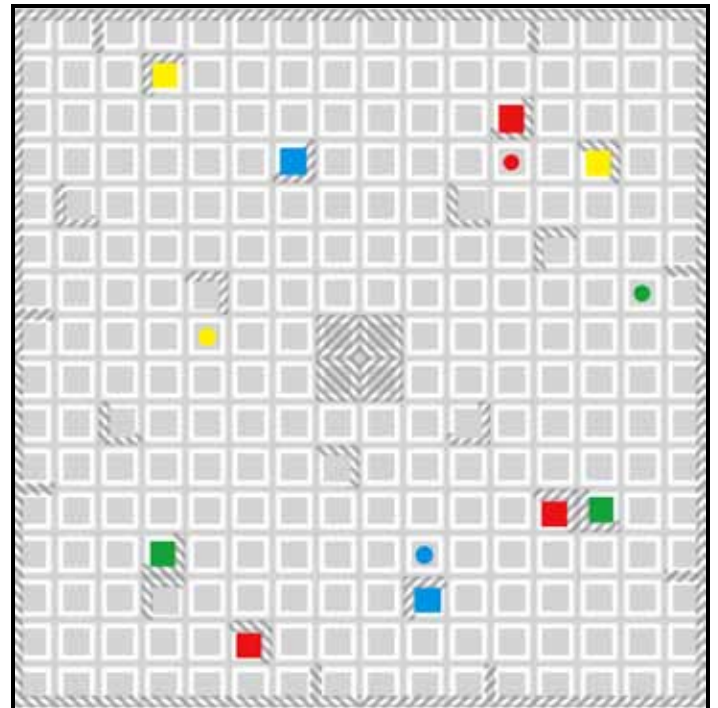
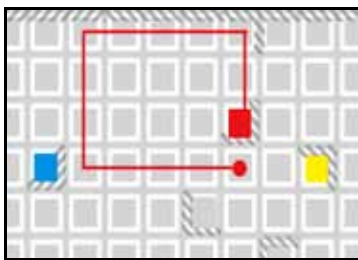
Entreteniments

L'objectiu s'ha d'intentar assolir amb el menor nombre de moviments possibles. Cada desplaçament en línia recta fins a un nou obstacle compta com a un moviment. Els altres punts de color diferents al color objectiu també es poden utilitzar per ajudar-se a complir-lo fent, aquests, "d'obstacles mòbils". A més, cada desplaçament d'aquests altres punts compta, també, com a un moviment.

Objectius:

1. Quadrat verd
2. Quadrat Blau
- + Elecció lliure*

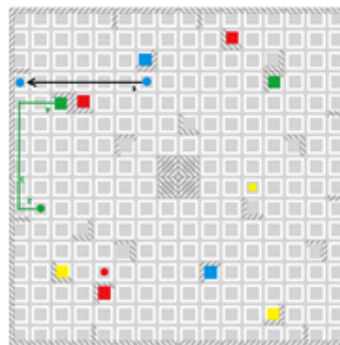
Exemple amb l'objectiu del quadrat vermell (4 moviments):

SOLUCIONS:

2. Blau

1. Verd

9	8	4	3	1	2	6	7	5
1	7	5	9	6	4	3	8	2
2	6	3	5	8	7	1	9	4
3	1	6	8	4	9	2	5	7
7	4	2	1	5	3	9	6	8
8	5	9	2	7	6	4	3	1
6	2	7	4	9	8	5	1	3
4	9	1	7	3	5	8	2	6
5	3	8	6	2	1	7	4	9

Difícil

2	8	5	3	9	6	7	1	4
3	6	9	7	4	1	5	8	2
7	1	4	5	2	8	6	3	9
6	9	7	2	1	4	3	5	8
8	2	1	9	5	3	4	7	6
4	5	3	8	6	7	2	9	1
5	4	2	1	3	9	8	6	7
1	7	6	4	8	5	9	2	3
9	3	8	6	7	2	1	4	5

Mitjà

JOC DE TAULA?

1. Des de quan els galls ponen ous? 2. El supervivent A i B fan el primer recorregut i com que el B és més lent tarden un dia sencer. Llavors A torna en mig dia fins on són C i D i els cedeix la cama. Aquests tarden cinc dies fins arribar allà on hi ha B esperant-los (ja han passat 6 dies i mig). B torna al punt inicial per anar a buscar A en un dia i tornen tots dos en un dia més arribant així, tots quatre, a la civilització. 3. La primera pista sobre el producte (36) permet establir una sèrie de casos possibles (Combinació A= 1, 1, 36; B= 1, 2, 18; C= 1, 3, 12; D= 1, 6, 6; E= 2, 2, 9; F= 3, 3, 4; G= 2, 3, 6). No es coneix el número de la casa per així saber la suma però si no li serveix a l'amic s'ha de deduir que hi ha més d'una combinació que té un resultat igual al sumar-ne els tres nombres. Concretament n'hi ha dues: la D i la E. Una d'aquestes és la resposta correcta i gràcies a la pista "la gran toca el violí" es pot saber el resultat. Amb la combinació D no hi hauria una sola filla gran ja que serien bessones de 6 anys així que la resposta correcta és la E amb dues filles de 2 anys i una de 8 anys.

ELEMENTAL (O NO?)

Perles d'història

Els anys passen però les "perles" es queden. Aquests curs, els de segon de batxillerat prometen dies de glòria per a aquesta secció de la revista. La imaginació no decau i la curiositat renuncia a ser hegemònica entre els nostres estudiants. Tot i així, no podem menystenir la seva capacitat d'inventar històries, elaborar contes a la vora del foc i crear mons fantàstics. A vegades penso que als nostres estudiants també els afecta l'IVA cultural!!

A veure què us sembla:

- **"L'èxode rural és el motor de l'agricultura"**. I l'atur el de la indústria, no?
- **"Èxode rural: època on l'economia del país venia donada gràcies al turisme"**. Els pagesos de l'interior ocupant les platges de Lloret a finals del s. XIX. Hi havia sueques?
- **"Èxode rural: "també anomenat accedent agrari"**. Més aviat "accedent" de persones.
- **"Les característiques de la indústria catalana era la producció tèxtil de transhumància (llana) que es realitzava a Olot"**. Quin tip de córrer per agafar les ovelles!!
- **"Sufragi censatari: sistema polític on el poder rau en els ciutadans del poble"**. Amb els de sempre!!
- **"Sufragi censatari: dret de la població a tenir terres"**. I qui votava?
- **"Afrancesats: eren les persones que estaven en contra dels francesos"**. I els patriotes eren els que estaven en contra de la pàtria!!
- **"Afrancesats: espanyols que tenien un progenitor francès"**. Aquests serien gavatxos.
- **"Carles IV: va ser el primer rei d'Espanya"**. I els altres tres anteriors, què eren?
- **"Absolutisme: és un sistema democràtic en què el rei tenia tots els poders"**. Si en Montesquieu aixequés el cap!!!!
- **"Manuel Godoy: ministre republicà que va regnar durant la República. Va acabar assassinat"**. Aquesta descripció sí que és un assassinat a la intel·ligència!!
- **"Relació de poders en la Constitució de 1812: cap, perquè estaven dividits"**. Quin mal rotllo els de la "Pepa"!!
- **"Tipus de sufragi en la Constitució de 1876: censatari i universal"**. Ho volem tot!!
- **"En els jocs florals s'intentava que es poguessin veure pel·lícules en català i no en castellà"**. La culpa és de Madrid i d'en Lumière!!
- **"Els homes podien emborratxar-se i utilitzar tots els elements de la prostitució"**. No comento la frase perquè l'article pujaria de to!!
- **"Es nota la preparació i disposició del mort per anar a votar. El mort ja estava preparat per anar a votar un partit dinàstic molt abans de les eleccions"**. En l'època de la Restauració Borbònica, el morts eren tan vius que es morien per anar a votar.
- **"Alfons XII va morir després de llegir el Memorial de Greuges"**. De l'espant?
- **"A Espanya arribaren dues corrents ideològiques, l'Anarquisme i el Marquisme"**. Així els pares del Marquisme foren Marc Max i Marc Engels, no?
- **"Valentí Almirall va ser el creador del feudalisme"**. I la Carmen Sevilla la fundadora de la Hispalis romana.
- **El sistema polític de la Restauració es divideix en dos: d'una banda estan els comunistes (liderats per Martínez Campos)... I de l'altre els anarquistes liderats per la reina Isabel II?**
- **"Els obrers eren la burgesia més baixa que hi havia"**. Eren pobres i explotats però tant o més alts que els altres!!

Continuarem...